

Here Is The News

Een kwantitatief onderzoek naar de
nieuwsberichtgeving rond de schietpartijen in
Rotterdam-IJsselmonde

Naam student: Joshua van Meuwen
Studentnummer: 707807

Begeleider: Dr. N. Ruigrok

Master Media Studies - Media & Journalistiek
Erasmus School of History, Culture & Communication
Erasmus Universiteit Rotterdam

Master's Thesis
26 jun. 2025

15.903 woorden

Aan mijn ouders: enorm
bedankt voor alle steun

Voorwoord

Beste lezer,

Laat ik deze scriptie maar beginnen met een kleine bekentenis: stiekem twijfelde ik heel kort of ik een master wilde doen. Ik was in de eerste helft van 2023 druk bezig met de afronding van het hbo en iets in mij vond het wel tijd om daarna te stoppen met studeren. Ergens had ik dus wel de behoefte om iets anders te doen, maar ik had ook de behoefte aan een nieuwe uitdaging. En aangezien het immers altijd een kleine droom was geweest om aan de Erasmus Universiteit te studeren, koos ik toch voor een master: een van de grootste uitdagingen uit mijn leven tot nu toe. Maar inmiddels kan ik wel zeggen dat ik echt een geweldige keuze heb gemaakt.

Voor u ligt mijn eindproduct van deze master: mijn scriptie. Ik schrijf dit voorwoord vlak voordat ik dit inlever en ergens vind ik het onwerkelijk wat ik hier heb gerealiseerd. Mijn middelbare schooltijd verliep niet vlekkeloos en tegen alle verwachtingen in startte ik in 2019 aan de hbo-opleiding Communicatie aan de Hogeschool Rotterdam. Maar mijn liefde voor journalistiek, de mediawereld en in het bijzonder het radiovak dreef mij uiteindelijk naar Campus Woudestein om aan de master Media & Journalistiek te beginnen. En dat ik diezelfde master nu bijna heb afgerond, voelt even onrealistisch. Het klinkt zeer clichématig, maar de tijd is echt voorbij gevlogen.

Uiteraard zijn er een hoop mensen aan wie ik een woord van dank wil uitspreken. Allereerst een bijzondere vermelding voor mijn ouders voor alle oneindige steun en toeverlaat. Mede dankzij jullie woorden van support en het er gewoon voor mij zijn, heb ik deze hectische periode vol kunnen houden. Dank ook aan het Nederlands Instituut voor Beeld & Geluid voor het aanleveren van de nodige transcripten die ik voor deze scriptie kon gebruiken. Dank aan mijn oud-collega's bij Leene Communicatie voor de vrijheid die ik kreeg om zelfs bij jullie op kantoor aan mijn scriptie te werken. Dank aan mijn collega's bij Yoursafe Radio voor de fijne afleiding die jullie mij tussentijds boden, dankzij jullie kon ik alle stressvolle gedachten regelmatig even opzij zetten. Dank aan Gijs, Esmée, Madelon, Nisanur, Mikki, Julia, Simke, Vaas en Inge voor een waardevolle samenwerking gedurende het afgelopen anderhalf jaar. Dank aan de docenten van de Erasmus Universiteit die mij de afgelopen twee jaar hebben begeleid. Dank aan alle andere studenten van de EUR en al mijn andere vrienden, familieleden en kennissen die mij hebben gesteund of bij wie ik even mijn hoofd leeg kon maken.

En tot slot een enorm dankjewel aan dr. Nel Ruigrok voor de onvoorwaardelijke ondersteuning. Stiekem was ik de uitzondering onder de studenten die jij begeleidde, want ik was de enige die jouw keuzevak over statistieken niet had gevolgd. Het zou dus sowieso een flinke klus worden om die kennis in rap tempo op te doen. Het kwartje viel bij mij niet altijd even snel, maar dankzij jou sta ik op het punt om iets in te leveren waar ik volledig achter sta. Ieder moment was je bereikbaar, zelfs 's avonds laat én in het weekend. Dat is volgens mij uniek voor een scriptiebegeleider. Jouw ongelimiteerde toewijding, passie, interesse en energie zijn voor mij een enorme bron van inspiratie geweest om door te blijven zetten. Ik weet dan ook zeker dat de studenten die jou volgend jaar als begeleider hebben, ook een zeer mooie tijd tegemoet gaan.

Ik kijk met een positieve verwachting uit naar de beoordeling. Veel leesplezier gewenst!

Joshua van Meuwen
Waddinxveen, 25 jun. 2025

Here Is The News

Een kwantitatief onderzoek naar de nieuwsberichtgeving rond de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde

Abstract

In december 2024 en januari 2025 vonden drie schietpartijen plaats in de Rotterdamse wijk IJsselmonde. Diverse landelijke en lokale media hebben hierover op een eigen manier bericht. Meerdere onderzoeken wijzen uit dat lokale gebeurtenissen vaker werden besproken door lokale media, maar er zijn weinig voorbeelden te vinden over nieuwsdiversiteit in de Nederlandse media. Daarom richt dit onderzoek zich op de manier hoe diverse nieuwsmedia hebben bericht over de schietpartijen in IJsselmonde en alle bijbehorende ontwikkelingen. De onderzoeksvraag die hierin centraal staat is: In hoeverre verschilt de diversiteit aan onderwerpen, invalshoeken en brongebruik in de berichtgeving rond de schietpartijen in de wijk Rotterdam-IJsselmonde tussen verschillende landelijke en lokale nieuwsmedia in de periode van 21 december 2024 tot 19 april 2025?

In dit onderzoek staat dus nieuwsdiversiteit centraal, wat allereerst kan worden verdeeld in de thema's die rond de schietpartijen in IJsselmonde zijn samengesteld en over diverse aspecten rond deze gebeurtenis gaan: de schietpartijen, de slachtoffers, de dader, een mogelijk motief en de nasleep. Al deze thema's – op het motief na – zijn ongeveer even vaak besproken door landelijke en lokale nieuwsmedia. Dit laat zien dat de grenzen tussen landelijke en lokale media minder zichtbaar worden als het gaat om het invullen van de berichtgeving. Dit kan mede worden aangetoond doordat er sprake was van letterlijke tekstuele overlap tussen de twee soorten nieuwsmedia.

Nieuwsdiversiteit kan ook worden gemeten via framing. Voor dit onderzoek is gekeken naar welke frames het vaakst zijn gebruikt door de nieuwsmedia. Hiervoor is de verdeling van Semetko en Valkenburg in acht genomen, bestaande uit het conflictframe, het economisch frame, het human interest-frame en het moraliteitsframe. Het conflictframe en het human interest-frame zijn door zowel landelijke als lokale nieuwsmedia het vaakst ingezet. Landelijke media gebruikten vaker het conflictframe, lokale media vaker het human interest-frame. Dit toont aan dat lokale media meer gericht zijn op een verbindende rol met de consument, doordat zij op een menselijkere manier het nieuws brengen en daardoor dichter bij hun publiek staan.

Tot slot komt nieuwsdiversiteit tot uiting via het gebruik van verschillende typen bronnen. Er werd onderzocht welke bronnen het vaakst zijn gebruikt door de nieuwsmedia. Hiervoor zijn op basis van eerder onderzoek acht verschillende bronnen geformuleerd die naast de data zijn gelegd. Twee van deze bronnen betreffen institutionele organen (zoals de politie en de gemeente Rotterdam) en de ooggetuigen/wijkbewoners. Deze typen bronnen werden het vaakst ingezet door de nieuwsmedia. Waar landelijke media echter vaker institutionele bronnen gebruikten, richtten de lokale nieuwsmedia zich meer tot de wijkbewoners. Deze resultaten leren ons dat er vooral een bepaalde afhankelijkheid bestaat tussen de nieuwsmedia en de mensen, en dat zij van waarde kunnen zijn voor het invullen van een nieuwsverhaal. Andere nieuwsmedia worden nauwelijks als bron gebruikt. Rond nieuwsdiversiteit zijn dus weinig verschillen tussen landelijke en lokale media in de inhoud en meer in de toon en aanpak van de nieuwsberichten.

Keywords: nieuwsdiversiteit; thema's; overlap; framing; brongebruik; Rotterdam-IJsselmonde

Inhoudsopgave

Abstract	3
1 Introductie	5
2 Theoretisch kader	8
2.1 <i>De schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde</i>	8
2.2 <i>Rol van de nieuwsmedia</i>	8
2.3 <i>Diversiteit in het nieuws</i>	9
2.4 <i>Selectie van het nieuws</i>	11
2.5 <i>Framing van het nieuws</i>	14
2.6 <i>Brongebruik in het nieuws</i>	16
3 Methodologie	19
3.1 <i>Dataverzameling</i>	19
3.2 <i>Onderzoeksmethode</i>	20
3.3 <i>Operationalisatie</i>	21
3.3.1 <i>Thema's binnen de schietpartijen</i>	21
3.3.2 <i>Framing</i>	22
3.3.3 <i>Brongebruik</i>	24
3.4 <i>Data-analyse</i>	25
4 Resultaten	27
4.1 <i>Verdelingen van de besproken thema's rond de schietpartijen</i>	27
4.2 <i>Hoeveelheid overlap tussen de nieuwsmedia</i>	30
4.3 <i>Vershil in gebruik van frames door de nieuwsmedia</i>	32
4.4 <i>Vershil in brongebruik door de nieuwsmedia</i>	35
5 Conclusie	41
5.1 <i>Antwoord op de onderzoeksvraag</i>	41
5.2 <i>Betekenis voor de media</i>	42
5.3 <i>Discussie</i>	44
Bibliografie	46
Bijlage 1: Ethiek checklist	55
Bijlage 2a: Statement omtrent AI	56
Bijlage 2b: Lijst met AI-prompts	58
Bijlage 3: Codeboek voor analyse	69
Bijlage 4: Document voor intercodeurbetrouwbaarheid	75

1 Introductie

Tussen zaterdag 21 december 2024 en donderdag 2 januari 2025 vonden drie schietpartijen plaats in de Rotterdamse wijk IJsselmonde (Rijnmond, 2025b, a. 1). Drie mensen kwamen daarbij om het leven (Rijnmond, 2025b, aa. 1, 3). Na de derde schietpartij verspreidde de politie beelden van de schutter, waarna tientallen tips binnenkwamen over de mogelijke identiteit van de verdachte (Rijnmond, 2025a, aa. 1-3). In de nacht van 2 op 3 januari 2025 werd de dader gearresteerd in een woning in Rotterdam (NOS, 2025, aa. 2, 5).

Vele media hebben over de schietpartijen bericht, zowel landelijke als lokale nieuwsmedia. Lokale nieuwsmedia – die voor dit onderzoek worden gedefinieerd als nieuwsmedia die hun nieuws voor een bepaalde regio of provincie maken (Bengtsson, 2025, p. 316) – worden nog steeds als erg waardevol gezien in het proces van nieuws consumeren (Fioroni, 2022; geciteerd in Archer & Peterson, 2025, p. 1). Lokale media bieden doorgaans toegang tot lokaal nieuws via radio- en televisie-uitzendingen, maar ook via diensten zoals dagbladen, lokale kabelnieuwskanalen, hyperlokale websites en blogs (Knight Commission, 2009; geciteerd in Napoli et al., 2017, p. 374). Volgens Nielsen (2015, p. 51) fungeren deze diensten als “primaire aanbieders van informatie die de berichtgeving van andere media mogelijk maken en daarmee verder reiken dan alleen hun eigen publiek.” In het verlengde hiervan concludeerden Paek et al. (2005, p. 597) dat lokale media zoals de plaatselijke krant bij kunnen dragen aan het participeren in én verbonden voelen met de lokale gemeenschap. Inmiddels kan wel worden gezegd dat lokale (nieuws)media echt zijn vervlochten met onze samenleving (Kaniss, 1991, p. 2; Olsen, 2021, p. 826).

Er kan worden geconstateerd dat er verschillen bestaan in hoe de lokale en landelijke media berichten over de actualiteit. Echter hangt dit vooral af van het onderwerp dat wordt besproken. Zo ontdekten Jerit et al. (2018) in hun onderzoek naar berichtgeving over het Zika-virus dat de lokale krant meer diepgaande artikelen publiceerde dan een landelijke krant (p. 1822). Over het algemeen werden er ook meer elementen van kwaliteitsreportage gezien bij de lokale krant dan bij de landelijke variant (p. 1822).

Lokale media worden zeer gewaardeerd door de (plaatselijke) gemeenschap. Volgens onderzoek van Heider et al. (2005) is gebleken dat er in lokale televisie-uitzendingen meer aandacht wordt besteed aan het begrijpen van de lokale gemeenschap (p. 956) en het leveren van oplossingen voor bepaalde problemen (p. 959). De respondenten in dit onderzoek gaven dan ook aan dat ze de lokale media soms zelfs als waardevoller zien dan de landelijke media (p. 961). Ook in Nederland is de kracht van lokale media meermaals erkend, bijvoorbeeld toen in 2021 bekend werd dat het kabinet Rutte IV meer in de lokale media wilde investeren (RadioFreak, 2021, a. 2).

Het ene nieuwsmedium is het andere niet: iedere organisatie stelt het nieuws samen én verspreidt het op een eigen manier. Deze verschillende nieuwsmedia zorgen voor een zekere mate van nieuwsdiversiteit, waarbij Vandenberghe et al. (2015, p. 169) aangeven dat nieuwsberichten hierin de demografische diversiteit in de samenleving voldoende moeten reflecteren. Dit wordt dan vervolgens uitgedrukt in de aanwezigheid van verschillende (deel)onderwerpen (Vandenberghe et al., 2020, pp. 86-87), brongebruik (Brown et al., 1987, p. 45) en het gebruik van verschillende perspectieven – ook wel frames genoemd (Entman, 1993, p. 52; Dan & Raupp, 2018, p. 205).

De laatste tijd zijn de verschillende nieuwsmedia niet alleen meer met elkaar gaan concurreren, ze zijn ook meer op elkaar gaan lijken (Harcup & O'Neill, 2016, p. 1473). Dit is volgens Baranova et al. (2022) onder andere te wijten aan het proces van digitalisering en de opkomst van nieuwe technologieën als de smartphone, het internet en sociale media (p. 1). Vooral rond het begin van de 21ste eeuw werden deze technieken niet alleen meer geïntegreerd in de samenleving, maar ook in de journalistiek (p. 1). Er kunnen nog wel kleine verschillen tussen de media worden geconstateerd, maar deze grenzen beginnen langzaam te vervagen (p. 1). Dit leidt tot een vorm van institutionalisme, wat Clemens en Cook (1999, pp. 444-445) omschrijven als het uitgroeien van bepaalde technieken en handelingen tot instituties die via sociale processen gedrag sturen en in stand houden. Uit onderzoek van Ruigrok et al. (2017) naar de berichtgeving van jeugdcriminaliteit door de media wordt duidelijk dat deze media verschillende mate van vooringenomenheid kunnen laten zien, ten opzichte van de selectie van het nieuws, de invalshoek die wordt gebruikt om het nieuws te brengen en de bronnen die in het nieuws worden aangehaald (p. 908). Maar heeft dit ook betrekking op nieuwsverhalen omtrent volwassen criminaliteit?

Voor dit onderzoek is het daarom interessant om te onderzoeken hoe de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde in de maanden na de gebeurtenissen worden weergegeven door enkele nieuwsmedia en of hierin alsnog verschillen aan te duiden zijn. Hier kan dan worden gekeken naar landelijke media, evenals naar lokale nieuwsorganisaties die over dit onderwerp berichten. Hier kan worden onderzocht of er sprake is van een verschil tussen de onderwerpen die worden besproken, de partijen die hiervoor als bron worden toegepast en vanuit welke invalshoek dit naar de consument wordt gebracht. Dit allemaal heeft voor dit onderzoek dan ook geleid tot de volgende onderzoeksvraag:

In hoeverre verschilt de diversiteit aan onderwerpen, invalshoeken en brongebruik in de berichtgeving rond de schietpartijen in de wijk Rotterdam-IJsselmonde tussen verschillende landelijke en lokale nieuwsmedia in de periode van 21 december 2024 tot 19 april 2025?

Dit onderzoek is maatschappelijk relevant omdat nieuwsdiversiteit een zeer interessant onderwerp blijft onder academici. De afgelopen jaren zijn mediabedrijven enorm gegroeid en kunnen zij relatief goedkoop inhoud maken en bewerken (Erdal, 2009; geciteerd in Vandenberghe et al., 2020, p. 88). Dit kan leiden tot wat door Vandenberghe et al. (2020, p. 88) wordt genoemd als 'knip- en plakjournalistiek,' waarbij dezelfde verhalen over diverse nieuwsmedia circuleren en alleen de vorm van de inhoud wordt gewijzigd, niet de inhoud zelf. Een dergelijk onderzoek naar nieuwsdiversiteit kan daarom verduidelijken of er desondanks toch een verschil op te merken is in hoe de verschillende nieuwsmedia berichten over de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde.

De wetenschappelijke relevantie kan worden uitgedrukt in het feit dat de invulling van dit onderzoek aansluit op eerdere onderzoeken over nieuwsdiversiteit. In deze onderzoeken worden bijvoorbeeld diverse mediatypes uit landen als België met elkaar vergeleken (Vandenberghe et al., 2020; Joris et al., 2025). Hieruit kwam onder andere het inzicht dat online nieuws veelal diverser is en dat kwaliteitsnieuwstitels niet per se hoger scoren op nieuwsdiversiteit dan de tegenhangers bij de tabloids (Joris et al., 2025, p. 236). Daarnaast bouwt dit onderzoek verder op verscheidende inzichten over de verschillen tussen lokale en landelijke media, waarbij bijvoorbeeld Larson (1980; geciteerd in Kuttschreuter et al., 1985, p. 232) als Birkner en Donk (2020, p. 373) concluderen dat lokale gebeurtenissen vaker werden besproken in de lokale media dan in de landelijke media. Desondanks zijn er weinig tot geen voorbeelden te vinden van studies over nieuwsdiversiteit in de Nederlandse media waarbij specifiek wordt gefocust op één nieuwsonderwerp. Dit onderzoek heeft daarom ook als doel om nieuwe inzichten te verkrijgen rondom nieuwsdiversiteit in de Nederlandse nieuwsmedia, zowel op landelijk als lokaal niveau.

2 Theoretisch kader

2.1 De schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde

In de periode tussen zaterdag 21 december 2024 en donderdag 2 januari 2025 vonden drie schietpartijen plaats in de Rotterdamse wijk IJsselmonde (Rijnmond, 2025b, a. 1). Van de slachtoffers, drie mannen, werden twee van hen in het hoofd geschoten (NU.nl, 2025, a. 2).

Het eerste slachtoffer, een 63-jarige man, wordt in de avond van 21 december aangetroffen op de Reyerdijk (NU.nl, 2025, a. 3). Enkele dagen later overleed hij aan zijn verwondingen (a. 3). Een week later, op 28 december, wordt een gewonde Rotterdammer van 58 jaar gevonden op het Roelantpad (a. 4). Later wordt duidelijk dat ook deze man is beschoten. Hij overleed diezelfde avond (a. 4). Een paar dagen later, op 2 januari, wordt een derde slachtoffer gemaakt. Het betreft een 81-jarige man, die werd gevonden op de Bommelerwaard (a. 5). Volgens de politie, die inmiddels een onderzoek was gestart, kwamen de omstandigheden rond de meest recente schietpartij "sterk overeen" met de schietpartijen die eerder plaatsvonden (aa. 3-5). De politie vermoedt daarom dat dezelfde verdachte voor alle incidenten verantwoordelijk is (a. 5).

Na de derde schietpartij verspreidde de politie beelden van de schutter, waarna tientallen tips binnenkwamen over de mogelijke identiteit van de verdachte (Rijnmond, 2025a, aa. 1-3). In de nacht van 2 op 3 januari werd de dader, de 24-jarige Sendric S., gearresteerd in een woning in Rotterdam (NOS, 2025, aa. 2, 5; Rijnmond, 2025c, a. 1). Het was niet de eerste keer dat S. met de politie in aanraking kwam: op 8 december 2022 werd hij door de politie betrapt met een gestolen scooter (Rijnmond, 2025c, a. 4). Daarnaast was S. als minderjarige veroordeeld voor een reeks winkeldiefstallen, waarna hij een taakstraf kreeg en onder toezicht werd geplaatst van de jeugdreclassering (a. 6). Het motief van S. omtrent de drie schietpartijen is op het moment van schrijven onduidelijk.

De impact van de schietpartijen was immens groot. Mensen uit IJsselmonde voelden zich onveilig en durfden niet meer over straat (Rijnmond, 2025c, a. 14). Toen S. werd opgepakt, keerde de rust echter weer langzaam terug in de wijk (a. 14).

2.2 Rol van de nieuwsmedia

Al lange tijd wordt er veel gediscussieerd over de effecten die de nieuwsmedia kunnen hebben op de consument. Al in de jaren negentig werd geconstateerd dat nieuwsmedia een grote mate van invloed hebben in het informeren van de consument (Van Dijk, 1995, p. 10). Hierin hebben zij het potentieel om de gedachten van de kijker/lezer tot een zekere hoogte te controleren (Van Dijk, 1995, p. 10). Alhoewel het nieuwsmedialandschap anno 2025 verre van hetzelfde is in

vergelijking met dertig jaar geleden, hebben in de tussentijd diverse onderzoeken de relevantie van de nieuwsmedia bewezen. Er is bijvoorbeeld aangetoond dat de nieuwsmedia voornamelijk worden gebruikt door de samenleving om zichzelf te informeren over de actualiteit (Nguyen & Western, 2007; Savolainen, 1995; Williamson, 1998; geciteerd in Williamson et al., 2012, p. 258). Waar hier vroeger de televisie, radio en krant veel van pas kwamen, is dit inmiddels rijkelijk aangevuld met (gratis) nieuwswebsites en sociale media (Williamson et al., 2012, p. 258).

De nieuwsmedia en haar journalisten leveren een publieke dienst, waarbij het essentieel is om burgers te informeren over relevante en belangrijke zaken uit de actualiteit (Singh, 2012, p. 634). Verder controleren deze media volgens Deuze (2002, p. 11) bijvoorbeeld de politiek door hen te informeren over de bezigheden in en rond het overheid, maar ook over wat er bij dezelfde overheid misgaat. Wel moet hier worden opgemerkt dat niet alle verhalen in het nieuws komen. Journalisten worden namelijk vooral gezien als poortwachters of *gatekeepers* van het nieuws (Welbers et al., 2016, p. 315), omdat zij via hun keuzes rondom het verzamelen, filteren en vormgeven van nieuws, invloed kunnen uitoefenen op de output van nieuwsmedia (p. 315).

Kijkend naar de consument, kaartte Costera Meijer (2022, p. 232) het concept *valuable journalism* aan in haar onderzoek naar de kwaliteit van het nieuws vanuit de ogen van de consument. Dit concept kan volgens Costera Meijer worden gebruikt om aan te tonen wat de consument vindt dat kwalitatief goede journalistiek moet zijn, waarbij wordt geconcludeerd dat men dit kan herkennen via drie pijlers: de consument moet zich (als groep) gerepresenteerd voelen; de consument moet iets nieuws leren; en er moet worden gestreefd naar wederzijds begrip tussen diverse groepen in de samenleving (Costera Meijer, 2022, p. 232). Bovendien kan *valuable journalism* worden gezien als een combinatie van kwaliteitsjournalistiek en populaire journalistiek, twee vormen waar enig verschil tussen zit. Populaire journalistiek opereert vanuit een commercieel perspectief, wat bij kwaliteitsjournalistiek niet het geval is (Costera Meijer, 2010; geciteerd in Ruigrok et al., 2023, p. 6). Verder staat bij populaire journalistiek zowel informeren als vermaken centraal, waarbij de emoties en ervaringen van de consument in het eindproduct moeten worden gereflecteerd (Costera Meijer, 2010; geciteerd in Ruigrok et al., 2023, p. 6).

2.3 Diversiteit in het nieuws

Alle nieuwsmedia en hun gebruikers bevinden zich in wat wordt gedefinieerd als een nieuwsecosysteem: de collectie van alle individuen, organisaties en technologieën die binnen een bepaalde gemeenschap of een specifiek onderwerp betrokken zijn bij journalistieke productie en consumptie (Scolari, 2012, p. 206; Anderson, 2016, p. 412). Vooral het consumeren van online nieuws is populair geworden binnen dit systeem, waarbij de actualiteit steeds meer via de smartphone wordt geconsumeerd en dus meer gemengd raakt in het dagelijks ritme van de

consument (Van Damme, 2020; geciteerd in Joris et al., 2025, p. 223). Volgens het Reuters Digital News Report 2024 volgde 75% van de Nederlanders het nieuws via het internet (Newman et al., 2024, p. 93). Daarnaast concludeert dit rapport dat online nieuws ook op wereldwijde schaal een belangrijke bron is geworden in het proces van nieuws consumeren (Newman et al., 2024, p. 10).

Het proces van commercialisering in de nieuwsmedia kent een lange geschiedenis. In Nederland deden commerciële media in 1989 zijn intrede, toen RTL Véronique (tegenwoordig RTL 4) als eerste legale commerciële televisiezender werd geïntroduceerd aan het publiek (Van Leeuwen, 2017, pp. 79-80). Sindsdien hebben meer ontwikkelingen plaatsgevonden in het medialandschap, zoals toen er rond het einde van de jaren 2010 meer veranderingen ontstonden in zowel de advertentie-inkomsten, als de consumptiepatronen vanuit de consument (Joris et al., 2025, p. 223). Door deze commercialisering krijgen sensationele verhalen die snel en goedkoop kunnen worden gemaakt, de meeste kans om gepubliceerd te worden (Allern, 2002, p. 145). Dit bevestigen ook Harcup en O'Neill (2016, p. 1473), die aangeven dat nieuwsselectie gebaseerd kan zijn op aantrekkingskracht vanuit het publiek. Zij verwachten daarom dat online media niet veel over serieuze zaken zullen berichten (Harcup & O'Neill, 2016, p. 1480).

Vandenbergh et al. (2015, p. 169) gaven aan dat diversiteit in de context van nieuws(inhoud) betekent dat nieuwsberichten de demografische diversiteit in de maatschappij voldoende reflecteert. Toch bepalen (de medewerkers van) de nieuwsmedia zelf welke verhalen ze via de televisie, de radio, de krant en/of online platformen bij hun publiek brengen en hoe ze de inhoud daarvan vormgeven (Hoxha & Hanitzsch, 2017, p. 61).

Echter kan het ook voorkomen dat nieuwsmedia elkaars berichtgeving kunnen beïnvloeden. Dit wordt intermedia agendasetting genoemd (Billard, 2019; McCombs, 2014; geciteerd in Mohammed & McCombs, 2021, p. 3949). Waar in het normale proces van agendasetting de media bepalen waar de consument het over heeft, wordt bij intermedia agendasetting juist gekeken naar hoe de agenda vanuit een nieuwsmedium wordt weerspiegeld door de publicaties van een ander nieuwsmedium (Mohammed & McCombs, 2021, p. 3949). Diverse onderzoeken tonen aan dat veel grote media – zoals *The New York Times* – worden gevolgd door kleinere media (Golan, 2006; Kushin, 2010; geciteerd in Mohammed & McCombs, 2021, p. 3949). Volgens Dearing en Rogers (1996; geciteerd in Mohammed & McCombs, 2021, p. 3949) kan het ook voorkomen dat de berichtgeving van andere media rondom een bepaalde gebeurtenis, vaker wordt overgenomen als een nieuwsorganisatie om wat voor mogelijke redenen geen informatie kan verzamelen.

Al in de jaren 90 constateerde Kaniss (1991) dat lokale (nieuws)media zijn gekoppeld aan verschillende economische, sociale, politieke en geografische kenmerken die bepalend zijn voor het berichten over een bepaalde (lokale) nieuwsgebeurtenis (p. 2). Dat dit sentiment nog steeds van toepassing is, blijkt ook uit onderzoek van Fioroni (2022; geciteerd in Archer & Peterson, 2025, p. 1)

dat aantoonde dat lokale nieuwsoutlets door het publiek nog steeds als geloofwaardig en betrouwbaar worden gezien. Door mensen te informeren over lokale gebeurtenissen die er echt toe doen, bouwt de lokale journalistiek indirect aan de band die een individu met een omgeving en haar inwoners heeft (Heiselberg & Hopmann, 2024, p. 2545).

Nieuwsdiversiteit is vanuit de academische wereld met regelmaat onderzocht. Hendrickx et al. (2020; geciteerd in Joris et al., 2025, p. 226) definiëren dit concept bijvoorbeeld als een structuur waar op zowel micro-, meso- als macroniveau wordt gekeken naar diversiteit. Andere onderzoekers zagen nieuwsdiversiteit juist als een cluster van verschillende dimensies, zoals eigenaarschap, bron, inhoud en receptiediversiteit (Napoli, 1999; geciteerd in Joris et al., 2025, p. 227). Ook voor lokale media bestaan indicatoren die kunnen aansluiten bij nieuwsdiversiteit, zoals de diversiteit in zowel onderwerpen als bronnen, en zaken als originaliteit en complexiteit (Ruigrok et al., 2023, p. 8). Echter wordt voor dit onderzoek een definitie gehanteerd waarbij de aanwezigheid van de actualiteit tot uitdrukking komt in de diversiteit aan (deel)onderwerpen die in het nieuws worden besproken (Vandenberghe et al., 2020, pp. 86-87), het gebruik van bepaalde bronnen die het nieuws kunnen bevestigen (Brown et al., 1987, p. 45) en de manier waarop de actualiteit wordt geframed (Dan & Raupp, 2018, p. 205).

2.4 Selectie van het nieuws

Een eerste aspect van nieuwsdiversiteit betreft het selecteren van nieuwsverhalen. Dit hangt samen met bestaande theorie over nieuwswaarden binnen een organisatie. Golding en Elliott (1979; geciteerd in Harcup & O'Neill, 2016, p. 1472) omschrijven de term 'nieuwswaarde' als volgt:

“Indeed, they [new values] pepper the daily exchanges between journalists in collaborative production procedures ... [T]hey are the terse shorthand references to shared under-standings about the nature and purpose of news which can be used to ease the rapid and difficult manufacture of bulletins and news programmes.”

(Golding & Elliott, 1979)

Hoe meer nieuwswaarden terugkomen in de actualiteit, hoe waarschijnlijker het is dat over deze actualiteit in het nieuws wordt bericht. Het nieuws vertegenwoordigt dus niet de volledige werkelijkheid: de verslaggeving vanuit nieuwsmedia wordt onder andere beïnvloed door diverse economische, politieke en culturele factoren (Andrews & Caren, 2010, p. 843). Jacobs en Van Spanje (2023, p. 1696) geven daarnaast aan dat een verhaal kan worden gekozen op basis van negatieve of schadelijke gebeurtenissen, maar ook conflicten en gebeurtenissen die geografisch dichtbij zijn. Nieuwsverhalen rondom criminaliteit zijn echter al decennialang een van de

belangrijkste onderwerpen die in het nieuws worden besproken (Näsi et al, 2021, p. 575; Wood, 2016, p. 303). Dit was niet altijd het geval: eind 18de/begin 19de eeuw gingen er nog weinig nieuwsverhalen over de misdaad (Wood, 2016, p. 303). In de decennia die daarop volgden werd dit onderwerp – mede door ontwikkelingen in de journalistiek en de komst van radio en televisie – steeds zichtbaarder (Wood, 2016, p. 303). Vooral aan het einde van de 19de eeuw gingen populaire kranten meer verhalen plaatsen over bijvoorbeeld misdaden, verhalen uit de rechtbank of een moord (Wood, 2016, p. 303). Lord Northcliffe, oprichter van de kranten *The Daily Mail* en *Daily Mirror* sprak hierover ooit een bekende quote uit: “geef mij iedere dag één moord” (Williams, 1998; geciteerd in Wood, 2016, p. 308).

Criminaliteit werd in de stroom van nieuwsverhalen ook steeds aantrekkelijker, omdat nieuwsmedia meer geld wilden verdienen. Baldasty (1992, p. 37) constateerde dat kranten rond 1900 anders zijn gaan opereren, en dat geld verdienen steeds belangrijker werd. Verhalen die voor weinig geld konden worden samengesteld, kregen steeds meer voorrang (p. 89). Hieruit vallen de eerste kenmerken van commercialisering op, aangezien via Allern (2002, p. 145) al aan het licht kwam dat sensationele verhalen de meeste kans hadden om gepubliceerd te worden als ze zo snel mogelijk konden worden opgeleverd. Toen Baldasty onderzoek deed naar de diversiteit van kranteninhoud aan het einde van de 19de eeuw, ontdekte hij overigens dat zowel grote als meer lokale kranten vaker over criminaliteit en misdaad zijn gaan schrijven dan 60 jaar geleden (Baldasty, 1992, pp. 123-124). Doordat kranten meer geld wilden verdienen, verhalen rondom criminaliteit en misdaad populair waren onder lezers en diezelfde verhalen snel konden worden gemaakt, werd criminaliteit daarom steeds zichtbaarder in de krant.

Althoff (2018, p. 347) ondervond daarnaast dat thema's als criminaliteit en geweld tegenwoordig een hoge nieuwswaarde hebben doordat het rapporteren over problematische zaken veel centraal staat in het nieuws. Dit komt bijvoorbeeld naar voren in de onderwerpen rond misdaad die in het nieuws worden besproken. In het begin van de 20ste eeuw stonden volgens Wood (2016) voornamelijk processen en rechtszaken centraal in de berichtgeving (p. 304). Pas jaren later kwam hier ook onderzoeksjournalistiek bij over een misdrijf, evenals reportages over de slachtoffers (pp. 304-305). Marsh (1991, p. 76) vult – dankzij zijn onderzoek naar berichtgeving over criminaliteit in dagbladen in de Verenigde Staten – hierop aan door te zeggen dat de meerderheid van de berichten die hij onderzocht, over de concrete, criminele misdrijven gaat. Rondom deze gebeurtenissen ontdekt Reiner (2007, p. 385) een aantal deelonderwerpen die nieuwsmedia veelal gebruiken bij het berichten over criminaliteit. In deze thema's worden vooral informatie besproken rondom de slachtoffers en daders (p. 385), maar ook mogelijke motieven (p. 395) en persoonlijke verhalen (p. 405).

Overigens kan worden geconstateerd dat ook lokale en regionale journalistiek zeer belangrijk zijn in het proces van nieuws consumeren. Zoals eerder aangegeven, ontdekten Jacobs en Van Spanje (2023, p. 1696) dat een nieuwsverhaal onder andere kan worden gekozen op basis van conflicten en gebeurtenissen die geografisch dichterbij zijn. Larson (1980; geciteerd in Kuttschreuter et al., 1985, p. 232) vult hierop aan door te zeggen dat wanneer iets op een bepaalde plek plaatsvindt, een lokaal nieuwsmedium hier vaker over zal berichten dan een landelijk nieuwsmedium. Dit bevestigen ook Birkner en Donk (2020) in hun onderzoek naar historische onderwerpen in verschillende soorten media. Bovendien wordt lokale journalistiek door Buchanan (2009; geciteerd in Heiselberg & Hopmann, 2024, p. 2545) omschreven als een productie van lokaliteit waarbij gekozen onderwerpen relevant zijn in een specifieke ruimtelijke locatie. Voor dit onderzoek is het daarom interessant om te onderzoeken of de schietpartijen in IJsselmonde vaker worden besproken bij de lokale of landelijke media en of de onderwerpen die Reiner (2007) ontdekte, bij een of beide soorten nieuwsmedia terugkomen.

***Deelvraag 1:** In hoeverre is er een verschil in de berichtgeving tussen landelijke en lokale nieuwsmedia over specifieke thema's rondom de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde?*

Rondom nieuwsselectie kan ook worden onderzocht wat de verhoudingen zijn tussen nieuwsmedia, en of er eventueel sprake is van inhoudelijke overlap tussen deze nieuwsoutlets. Dit met als doel om te achterhalen wat de mogelijke invloed is die de diverse media op elkaar kunnen hebben. Welbers et al. (2016) en Boumans et al. (2018) hebben beiden onderzoek gedaan naar de invloed van het Algemeen Nederlands Persbureau (ANP) op Nederlandse nieuwsmedia. Uit het onderzoek van Welbers et al. (2016, pp. 328-329) komt naar voren dat de mate van afhankelijkheid van het ANP voor gedrukte nieuwsmedia toenam tussen 1996 en 2008, maar tussen 2008 en 2013 afnam. Daarnaast werd de conclusie getrokken dat in gedrukte media tussen de 50% en 75% van de berichtgeving gedeeltelijke kopieën bevatte van het ANP (p. 329). Boumans et al. (2018) keken in hun onderzoek naar invloed op de nieuwsmedia naar zowel gedrukte, als online nieuwsmedia. Hieruit komt naar voren dat beide soorten media hun inhoud substantieel baseerden op informatie vanuit het ANP. Dit vond het meest plaats bij online media, met een hoeveelheid van 68% tot 75% (Boumans et al., 2018, p. 1782). Ander onderzoek naar diverse nieuwsmedia wijst uit dat er een dergelijke mate van overlap bestaat tussen online media en de meer traditionele media (Dimmick et al., 2004, p. 31). Over de landelijke en lokale media wordt juist gezegd dat ze inhoudelijk sterk van elkaar kunnen verschillen. In een onderzoek van Boumans en Vliegthart (2014) naar het nucleaire debat in Nederland blijkt dat beide soorten nieuwsmedia verschillende thema's

bespreken (p. 374). Bepaalde – met name kritische – thema's zijn echter veelal afwezig in de meer lokale berichtgeving (p. 375). Van overlap was dus weinig sprake. Voor dit onderzoek zal daarom verder worden gebouwd op deze eerder verkregen theorieën en wordt gekeken naar de invloed die deze nieuwsmedia op elkaar kunnen hebben en hoeveel overlap aanwezig is tussen hun berichten.

***Deelvraag 2:** In hoeverre is er sprake van overlap tussen de publicaties van lokale en landelijke nieuwsmedia over de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde?*

2.5 Framing van het nieuws

Nieuwsdiversiteit kan ook tot uiting komen in het gebruik van frames. D'Angelo (2017, p. 1) omschrijft een frame als een invalshoek die wordt gebruikt om een nieuwsgebeurtenis via een dergelijke context naar de ontvanger te verzenden. Deze frames fungeren als hulpmiddel om de ontvanger te sturen in het na te denken over, of het handelen naar een onderwerp dat in lijn ligt met de gevormde context van het onderwerp (Lee & Basnyat, 2013; geciteerd in Hubner, 2021, p. 112; D'Angelo, 2017, p. 1). Het nieuws vanuit een bepaald frame waarnemen, kan bij het publiek invloed hebben op het vormen van houdingen, meningen en gedragingen (Matthes, 2014; Lecheler & de Vreese, 2019; geciteerd in Nguyen & Hekman, 2024, p. 438). Dit komt doordat frames kunnen assisteren in het merkbaarder maken van – een specifiek onderdeel van – de realiteit (Entman, 1993, p. 52).

Kijkend naar een letterlijke mate van diversiteit van frames, wordt gelet op de aanwezigheid van (elementen uit) bepaalde frames (Gerken & Van der Meer, 2019, p. 155). Deze aanwezigheid in de berichtgeving van de nieuwsmedia kan worden beschouwd via een spectrum van het prominent gebruiken van één bepaald frame – oftewel een lage framediversiteit, tot een evenredig gebruik van alle frames – oftewel een hoge framediversiteit (Entman, 2003; geciteerd in Gerken & Van der Meer, 2019, p. 155). Eerder onderzoek heeft geconstateerd dat het aantonen van nieuwsdiversiteit belangrijke inzichten kan bieden rondom de berichtgeving vanuit de nieuwsmedia (Geiß et al., 2016; geciteerd in Gerken & Van der Meer, 2019, p. 155). Echter kunnen er geen onderzoeken worden gevonden die zich specifiek focussen op een verschil tussen landelijke en lokale nieuwsmedia. Daarom wordt – op basis van de eerder gevonden resultaten – onderzocht wat de mate van framediversiteit is bij de twee soorten nieuwsmedia.

***Deelvraag 3:** In hoeverre is er sprake van framediversiteit bij landelijke en lokale nieuwsmedia rond de berichtgeving over de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde?*

De theorie rondom framing is in de context van de journalistiek geregeld onderzocht om te beschrijven hoe het nieuws aan de consument wordt gepresenteerd (Entman, 1993, p. 53). Doordat dit een populair onderzoeksonderwerp is, bestaan er verschillende theorieën over (nieuws)frames. Voor dit onderzoek wordt echter gekeken naar de indeling van Semetko en Valkenburg (2000), die constateren dat er vier algemene frames bestaan. Allereerst is er het conflict frame, dat betrekking heeft op conflicten tussen individuen, groepen of instellingen (pp. 95-96). Vervolgens bestaat er een economisch frame, waarin wordt bericht over een gebeurtenis in termen van mogelijke economische gevolgen (pp. 95-96). Verder is er nog een human interest-frame, met als doel om via een menselijke invalshoek het nieuws te personaliseren, te dramatiseren of te 'emotionaliseren' (pp. 95-96). Tot slot bestaat er een moraliteitsframe (ook wel verantwoordelijkheidsframe genoemd), waarbij een gebeurtenis in de context van specifieke waarden, morele voorschriften en/of religieuze of culturele stellingen wordt geplaatst (pp. 95-96).

Nog steeds worden lokale nieuwsmedia als belangrijk gezien in het consumeren van nieuws (Park et al., 2023, p. 8), maar hun publicaties verschillen op het gebied van framing met die van de landelijke media. Bij het onderzoek van Birkner en Donk (2020) werd geconstateerd dat bij verhalen over historische onderwerpen, de focus bij media in het algemeen vooral wordt gelegd op het aanklaarten van conflicten tussen (bepaalde groepen) mensen (p. 371). Dit betekent dat deze nieuwsmedia vooral berichtten vanuit het conflictframe (p. 371). Daarnaast is uit onderzoek van Buzzelli en Towery (2021, p. 479) naar het framen van transgender atleten door lokale en landelijke nieuwsmedia, gebleken dat beide nieuwsmedia niet altijd dezelfde frames toepasten. Er waren kleine verschillen, zoals dat landelijke media meer berichtten over dat deze atleten mogelijk niet mee mochten doen (Buzzelli & Towery, 2021, p. 479). Hieruit kan worden opgemerkt dat hier naar de emotionele kant van een verhaal wordt gekeken, wat aansluit op het human interest-frame.

Volgens Wood (2016, p. 303) worden verhalen die gaan over misdaad of misdaad gerelateerde onderwerpen, voornamelijk ingericht vanuit een human interest-perspectief. Daarnaast stellen An en Gower (2009, p. 111) dat het human interest-frame vaker door nieuwsmedia wordt gebruikt wanneer over slachtoffers wordt gesproken in een nieuwsverhaal. Albæk et al. (2011, p. 342) stellen in het verlengde hiervan dat juist televisiemedia het vaakst het human interest-frame hanteren in hun berichtgeving. Dit wordt verklaard doordat onder andere op televisie wordt gefocust op persoonlijke verhalen (Strömbäck et al., 2005, p. 333). Daarom is het interessant om te onderzoeken of er ook voor dit onderzoek een verschil aan te duiden is in het gebruik van frames tussen landelijke en lokale media, maar dan rondom de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde en criminaliteit in het algemeen. Dit heeft geleid tot het vormen van de volgende hypotheses:

Hypothese 1a: *Rond publicaties over criminaliteit gebruiken lokale nieuwsmedia vaker het conflictframe dan landelijke nieuwsmedia.*

Hypothese 1b: *Rond publicaties over criminaliteit gebruiken lokale nieuwsmedia vaker het human interest-frame dan landelijke nieuwsmedia.*

An en Gower (2009) concluderen in hun onderzoek naar het framegebruik in berichtgeving over crises dat het economisch frame in zulke nieuwsverhalen vaker werd ingezet dan het moraliteitsframe (p. 110). Hoe 'serieus' een krant opereert of hoe meer ze streven naar inhoud van een hoge kwaliteit, hoe sneller ze het economisch frame gebruiken in hun berichtgeving (p. 111). Echter wordt het moraliteitsframe wél vaker ingezet bij verhalen over gebeurtenissen die voorkomen hadden kunnen worden (p. 111). Daarom wordt een extra hypothese aan deze specifieke theorie gewijd om te onderzoeken of dit ook geldt voor nieuwsverhalen die gaan over criminaliteit – zoals de schietpartijen in IJsselmonde.

Hypothese 2: *Rond publicaties over criminaliteit gebruiken lokale nieuwsmedia vaker het economisch frame dan het moraliteitsframe, in vergelijking met landelijke nieuwsmedia.*

2.6 Brongebruik in het nieuws

Tot slot wordt nieuwsdiversiteit uitgedrukt in het gebruik van bronnen. Tiffen et al. (2014) constateren in hun onderzoek verschillende bronnen die door nieuwsmedia worden ingezet bij verhalen over criminaliteit: politieke bronnen (p. 382), institutionele bronnen (p. 382) en de gewone man (p. 384). Echter komt de gewone man volgens Hietbrink et al. (2019, p. 197) weinig aan bod in nieuwspublicaties. In plaats daarvan staan invloedrijke personen of organisaties vaker centraal, zowel in het gebruik van bronnen als het geven van duiding rond de actualiteit (Hietbrink et al., 2019, p. 197). In het verlengde hiervan vallen Hopmann en Shehata (2011, p. 665) op dat er een verband is tussen nieuwsonderwerpen en brongebruik:

"(...) on average, ordinary citizens appear more often in news stories dealing with welfare, education and cultural issues such as unemployment, primary schools, children and royals, while they appear less often when it comes to economic issues, law and order, and foreign affairs." (Hopmann & Shehata, 2011, p. 665)

Ook experts en deskundigen worden als een waardevolle bron gezien. Waar nodig kunnen zij vanuit hun expertise extra duiding geven bij een nieuwsverhaal (Ruigrok et al., 2009, p. 246). Dit kan worden gekoppeld aan de inzichten van Hietbrink et al. (2019), die aangeeft dat ook invloedrijke partijen duiding kunnen geven (p. 197). Daarnaast bevestigen meerdere onderzoeken dat onder andere experts worden gezien als belangrijkste bron in de samenstelling van het nieuws (Berkowitz, 2009; Grabe et al., 1999; Lewis et al., 2008; geciteerd in Kleemans et al., 2015, p. 152). Verder concluderen Forde en Johnston (2013, p. 113) in hun onderzoek naar het Australische persbureau Australian Associated Press (AAP) dat persbureaus in het algemeen dankzij het internet vaker als bron worden gehanteerd door online nieuwsmedia en kranten. Daarnaast merken Nielsen en Schrøder (2014) op dat ook sociale media kunnen worden gezien als een betrouwbare bron voor het samenstellen van nieuws.

Het kan overigens voordoen dat journalisten vanwege een hoge tijdsdruk hun informatie niet alleen baseren op persberichten, maar ook op andere, meer secundaire bronnen als artikelen van andere (nieuws)media. Dit wordt door Van Leuven et al. (2015, p. 64) een proces van *churnalism* genoemd, waarbij nieuwsinhoud steeds vaker wordt gekopieerd en hergebruikt (Johnston & Forde, 2017, p. 943). Vooral het afgelopen decennium is dit zichtbaarder geworden in de mainstream journalistiek (Johnston & Forde, 2017, p. 943), en dit heeft te maken met het feit dat steeds dezelfde verhalen over diverse nieuwsmedia circuleren en dat de inhoud daarbij ongewijzigd blijft (Vandenberghe et al., 2020, p. 88), wat 'knip-en-plakjournalistiek' wordt genoemd. Dit kan worden gerelateerd aan de theorie over commercialisering, waarbij groter wordende mediabedrijven dankzij digitale technologieën voor relatief weinig geld artikelen kunnen plaatsen en er alsnog veel geld mee kunnen verdienen (Vandenberghe et al., 2020, p. 88).

Bovenstaande hangt samen met de indexing theorie van Bennett (1990), waarbij journalisten vertrouwen op onuitgesproken gevestigde normen rond bijvoorbeeld het gebruik van bronnen (p. 106). Deze journalisten hebben de neiging om het scala aan stemmen en standpunten in te delen of te 'indexeren' op basis van de standpunten die al in het reguliere debat over een specifiek onderwerp worden geuit (p. 106). Deze theorie wordt daarom het meest toegepast om te onderzoeken hoe het bereik van positieve, legitieme of geloofwaardige nieuwsbronnen wordt vastgesteld door journalisten (p. 107).

Diverse onderzoeken tonen aan dat er rond het gebruik van bronnen verschillen zijn aan te tonen tussen landelijke en lokale media. Lee et al. (2014) ontdekken in hun onderzoek naar nieuwsberichtgeving over kanker dat lokale media minder vaak mensen met kanker benaderden dan landelijke media (p. 1338). Daarnaast gebruiken lokale media minder vaak autoritaire bronnen dan landelijke media (p. 1339). Toen Mathisen (2021) onderzoek deed naar brongebruik door de lokale media, ontdekte zij dat 19% van de geanalyseerde artikelen was samengesteld op basis van

persbureaus (p. 655). Daarnaast concludeert zij dat 11% van de nieuwsinhoud andere nieuwsmedia als bron had toegepast (p. 656). Bij 3% van de artikelen stond aangegeven dat sociale media als bron werd gebruikt (p. 656). Landelijke media werden in dit onderzoek niet benoemd, dus een verschil tussen de twee soorten nieuwsmedia kon niet worden aangeduid. Uit Deens onderzoek blijkt overigens dat experts vaak worden ingezet om een reactie te geven op een nieuwsgebeurtenis (Laurson & Leila Trapp, 2019, p. 19). Dit wordt ondersteund door onderzoeken van Albæk et al. (2003; geciteerd in Laurson & Leila Trapp, 2019, p. 19) en Wien (2014; geciteerd in Laurson & Leila Trapp, 2019, p. 14). Ook hier werden echter geen verschillen aangeduid tussen landelijke en lokale nieuwsmedia. Daarom wordt hier ook onderzocht of er verschillen in brongebruik bestaan tussen landelijke en lokale nieuwsmedia, om de inzichten van Lee et al. (2014), Mathisen (2021) en Laurson en Leila Trapp (2019) eventueel aan te vullen.

Deelvraag 4: *In hoeverre is er sprake van een verschil in brongebruik tussen landelijke en lokale nieuwsmedia rond de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde?*

3 Methodologie

3.1 Dataverzameling

Dit onderzoek richtte zich op verschillen in onderwerpen, invalshoeken en bronnen in de berichtgeving rond de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde tussen diverse nieuwsmedia. Hiervoor is gekeken naar artikelen en transcripten van verschillende soorten landelijke en lokale nieuwsmedia. Tabel 1 toont de volledige lijst met onderzochte nieuwsmedia:

Tabel 1: lijst van onderzochte nieuwsmedia

Type medium	Naam medium	Naam moederbedrijf	Aantal
Landelijk radioprogramma	NOS Radio 1 Journaal	NOS	1 uitzending
	Nieuws & Co	NOS	2 uitzendingen
	Met het Oog op Morgen	NOS	2 uitzendingen
Landelijk televisieprogramma	NOS Achtuurjournaal	NOS	3 uitzendingen
Landelijke kwaliteitskrant	De Volkskrant	DPG Media	7 artikelen
	NRC Handelsblad	Mediahuis	7 artikelen
	Trouw	DPG Media	4 artikelen
Landelijke tabloid	Algemeen Dagblad	DPG Media	11 artikelen
	De Telegraaf	Mediahuis	15 artikelen
Landelijk online nieuwsmedium	NOS.nl	NOS	21 artikelen
	NU.nl	DPG Media	19 artikelen
Regionaal online nieuwsmedium	Rijnmond.nl	Rijnmond	70 artikelen
Regionaal televisieprogramma	Rijnmond Vandaag	Rijnmond	74 uitzendingen
Aantal vanuit de landelijke media:			92 uitzendingen en artikelen
Aantal vanuit de lokale media:			144 uitzendingen en artikelen
Totaal aantal:			236 uitzendingen en artikelen

Uitzendingen en bijbehorende transcripten van het Achtuurjournaal zijn aangeleverd door het Nederlands Instituut voor Beeld & Geluid. Transcripten van NPO Radio 1 zijn verkregen via hun eigen website. Overige nieuwsartikelen zijn geraadpleegd via LexisNexis of de website van het desbetreffende nieuwsmedium.

Het Achtuurjournaal is gekozen omdat dit het best bekeken nieuwsprogramma op televisie is (NOS, 2023, p. 13; Nationaal Media Onderzoek, zd.). Dit gold ook voor enkele van de programma's van NPO Radio 1, die dan weer op de radio een groot publiek bereiken (NOS, 2023, p. 14). Voor dit onderzoek zijn krantenartikelen verkregen van de vijf grootste Nederlandse dagbladen

(Bakker & Scholten, 2019, p. 16), welke kunnen worden ingedeeld in de categorie ‘kwaliteitskrant’ of ‘tabloid.’ Wat betreft de keuze voor NOS.nl en NU.nl, volgde 94% van de Nederlandse bevolking (13 jaar en ouder) in 2023 het nieuws via online platformen (NDP Nieuwsmedia, 2024, a. 2). Hiervan werd NOS.nl door 65% van de Nederlanders geraadpleegd (CvdM, 2024, p. 5). Hierna volgde NU.nl als (uitsluitend online) nieuwsmerk met 45% (CvdM, 2024, p. 5). Tot slot constateert Nielsen (2015, p. 51) dat lokale media van belang zijn in het proces van nieuwsvergaring, daarom worden ook de data van Rijnmond – als omroep voor de regio van Rotterdam – meegenomen in dit onderzoek.

De data voor dit onderzoek zijn verkregen via AmCAT: een online database die mogelijkheden biedt tot het analyseren van informatie (Van Atteveldt, 2008, p. 10). In deze data is de zoekterm gehanteerd om in de artikelen en fragmenten van december 2024 tot april 2025 gericht te zoeken naar artikelen die de schietpartijen in Rotterdam als onderwerp hadden. Een duidelijke bewustwording is essentieel in het opzetten van een analyse, omdat de keuze voor specifieke zoekwoorden invloed kan hebben op de manier hoe de nieuwsberichten worden geanalyseerd (Harlow & Brown, 2023, p. 339). Voor het ophalen van de benodigde artikelen en fragmenten is een zoekterm samengesteld waarmee zoveel mogelijk relevante data kon worden opgehaald. Deze query was als volgt: *“(schietpartij* OR schietincident* OR incident* OR ‘Sendric S.’ OR schutter* OR beschieting* OR vuurwapen* OR schoten* OR geweld*) AND (IJsselmonde OR Rotterdam OR ‘Rotterdam-Zuid’).”*

Voor de dataverzameling is alleen data geselecteerd die tussen 21 december 2024 en 19 april 2025 zijn gepubliceerd, waarbij zoveel mogelijk is gekeken naar artikelen en uitzendingen waarin alleen de schietpartijen in Rotterdam werden besproken. De lengte van deze periode is bepaald doordat de media in de weken en maanden na de schietpartijen over deze gebeurtenis bleven berichten. Toen het nieuws naar buiten kwam dat de dader bekende dat hij de moorden heeft gepleegd, is dat als eindpunt gekozen voor de onderzoeksperiode.

3.2 Onderzoeksmethode

De onderzoeksvraag werd beantwoord via een kwantitatieve inhoudsanalyse waarbij de artikelen en transcripten individueel zijn geanalyseerd. Krippendorff (2019, p. 24) omschrijft dit type analyse als een techniek waarmee replicerbare en valide conclusies kunnen worden gevormd uit grote datasets. Deze methode was dan ook passend voor dit onderzoek, omdat werd getracht om patronen en/of verschillen te vinden tussen de artikelen van diverse nieuwsmedia in de berichtgeving rondom de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde. Een inhoudsanalyse wordt namelijk door Berelson (1951; geciteerd in Rourke & Anderson, 2004, p. 5) gedefinieerd als “een onderzoeksmethode voor de systematische, objectieve en kwantitatieve beschrijving van de

manifeste inhoud van communicatie.” Hier kan overigens worden opgemaakt dat deze methode kan worden onderverdeeld in een handmatige en een automatische analyse (Boumans & Trilling, 2016, p. 8). Voor een handmatige analyse lees en codeer je zelf de data voor je onderzoek (p. 14), en bij een automatische analyse wordt de analyse juist uitgevoerd met software, die vervolgens patronen van vinden die handmatige analyse niet of nauwelijks te vinden zijn (p. 8). In §3.4 staat beschreven hoe deze twee analyses zijn ingezet voor dit onderzoek.

3.3 Operationalisatie

3.3.1 Thema's binnen de schietpartijen

Voor dit deel van het onderzoek wordt de theorie van Reiner (2007, p. 385) gebruikt, die aantoonde dat slachtoffers en daders veelal worden besproken in nieuwsberichten die een crimineel misdrijf bespreken. Ook motieven (p. 395) en persoonlijke verhalen (p. 405) worden volgens Reiner frequent besproken in het nieuws.

De theorie van Reiner is meegenomen in de inhoudsanalyse omdat zijn inzichten van directe waarde waren voor hetgeen dat voor dit onderzoek is onderzocht. Tijdens de analyse is namelijk gekeken naar hoeveel verschillende onderwerpen er voorbijkomen in de berichtgeving van de onderzochte media. Reiner heeft een duidelijke indeling gevormd, die in dit onderzoek verder kon helpen bij het duiden van de keuze van media om bepaalde actoren (zoals politie, buurtbewoners of politici) meer of juist minder te belichten in het nieuws. Om te garanderen dat deze analyse op een systematische manier wordt uitgevoerd, is het hoofdonderwerp 'schietpartijen in IJsselmonde' op basis van de theorie van Reiner daarom opgedeeld in een aantal thema's:

- Thema 1: Berichten over de schietpartijen
- Thema 2: Berichten over de slachtoffers
- Thema 3: Berichten over de (vermoedelijke) dader
- Thema 4: Berichten over het motief van de (vermoedelijke) dader
- Thema 5: Berichten over de nasleep

Tijdens het coderen werd gekeken naar welk(e) thema('s) rondom de schietpartijen in de tekst werd/werden besproken. Dit werd gedaan door per artikel of fragment te vragen of ieder thema wel of niet zichtbaar was in de tekst, deze vraag kon worden beantwoord met 'JA' of 'NEE.' Indien een vraag met 'JA' werd beantwoord, kon het desbetreffende thema als aanwezig worden beschouwd in de tekst. Met deze richtlijnen kon snel worden herkend welk aspect van de

schietpartijen in IJsselmonde werd belicht door de nieuwsmedia. Een gedetailleerde beschrijving van deze thema's en de bijbehorende operationalisatie kan worden geraadpleegd in Bijlage 3.

Voorafgaand aan dit onderzoek is middels Cohen's Kappa (Cohen, 1960; geciteerd in Janson & Olsson, 2001, p. 277) de intercodeurbetrouwbaarheid gemeten. Hiervoor is één extra codeur ingezet die een deel van de data heeft gecodeerd. Hiervoor is een document samengesteld die kan worden geraadpleegd in Bijlage 4. Als beide codeurs voor een specifieke casus dezelfde categorie kiezen, dan is er sprake van overeenstemming (Krippendorf & Lombard et al., 2002; geciteerd in Zhao et al., 2016, pp. 423-424). Hoe dichter alle categorieën bij elkaar liggen, hoe groter de overeenstemming zal zijn over de uitkomst van het gehele onderzoek (p. 424). Voor deze categorie waren dit de verkregen Cohen's Kappa's:

Tabel 2: Intercodeurbetrouwbaarheid (thema's)

Variabele	Cohen's Kappa
Thema 1: Berichten over de schietpartijen	.81
Thema 2: Berichten over de slachtoffers	.89
Thema 3: Berichten over de (vermoedelijke) dader	.92
Thema 4: Berichten over het motief van de (vermoedelijke) dader	.74
Thema 5: Berichten over de nasleep	.85

Volgens onderzoek van Landis en Koch (1977, p. 165) duiden Cohen's Kappa's met een waarde hoger dan .61 en lager dan .81 op een substantiële overeenstemming; waarden van .81 of hoger duiden op een bijna perfecte overeenstemming. Bij vier van de vijf variabelen was sprake van een bijna perfecte overeenstemming, bij één variabele is een substantiële overeenstemming van toepassing.

3.3.2 Framing

In het theoretisch kader werd aangegeven dat frames worden gezien als invalshoeken die worden gebruikt om een nieuwsgebeurtenis via een dergelijke context naar de ontvanger te verzenden (D'Angelo, 2017, p. 1). Voor dit deel van de analyse werd de indeling van Semetko en Valkenburg (2000) toegepast, die spreken van een conflictframe, een economisch frame, een human interest-frame en een moraliteitsframe (pp. 95-96).

Voor deze indeling is gekozen omdat deze naar mijn mening een duidelijk houvast biedt bij het analyseren van framing bij nieuwsberichten. Gezien het onderwerp dat centraal staat in dit onderzoek, kunnen met de theorieën van Semetko en Valkenburg makkelijker inzichten worden verkregen in hoe de media betekenis geven aan een gevoelige gebeurtenis als de schietpartijen in

Rotterdam-IJsselmonde. Daarnaast is deze indeling frequent gebruikt in eerdere academische onderzoeken over (nieuws)framing, wat het uiteindelijk makkelijker kan maken om de resultaten van dit onderzoek te vergelijken met eerdere onderzoeken.

Voor de inzet van framing in de artikelen die worden geanalyseerd, is daarom gekeken naar de aanwezigheid van – elementen uit – de vier frames van Semetko en Valkenburg:

- Frame 1: Conflictframe
- Frame 2: Economisch frame
- Frame 3: Human interest-frame
- Frame 4: Moraliteitsframe

Bij ieder artikel of fragment is gekeken in hoeverre – elementen van – de vier frames terugkwamen in de berichtgeving. Per artikel of fragment werd voor elk frame de vraag gesteld of elementen hiervan te herkennen waren in de tekst. Deze vraag kon worden beantwoord met ‘JA,’ ‘ONDUIDELIJK’ of ‘NEE.’ Indien een vraag met ‘JA’ werd beantwoord, kon het desbetreffende frame als aanwezig worden beschouwd in de tekst. Hiermee werd onderzocht of de nieuwsmedia verschillende frames rond dit nieuwsonderwerp gebruikten en zo ja: welk frame dan het vaakst werd gebruikt. Een gedetailleerde beschrijving van deze frames en de bijbehorende operationalisatie kan worden geraadpleegd in Bijlage 3. Ook voor framing is de intercodeurbetrouwbaarheid gemeten, hieronder staan de verkregen Cohen’s Kappa’s voor deze categorie:

Tabel 3: Intercodeurbetrouwbaarheid (frames)

Variabele	Cohen’s Kappa
Frame 1: Conflictframe	.81
Frame 2: Economisch frame	.92
Frame 3: Human interest-frame	.73
Frame 4: Moraliteitsframe	.59

Bij twee Cohen’s Kappa’s ($\kappa > .81$) kan de betrouwbaarheid van de coderingen als zeer betrouwbaar worden beschouwd (Landis & Koch, 1977, p. 165). Bij één Cohen’s Kappa ($\kappa < .81$; $\kappa > .61$) kunnen de coderingen als substantieel betrouwbaar worden gezien (p. 165). Echter is de Cohen’s Kappa voor het moraliteitsframe ($\kappa = .59$) aanzienlijk lager. Dit wijst op een matige overeenstemming tussen de twee codeurs (p. 165).

3.3.3 Brongebruik

Tot slot werd voor dit onderzoek gekeken naar het gebruik van bronnen door de diverse nieuwsmedia. Hier is gekeken naar hoeveel unieke bronnen in elk medium zijn gebruikt, en in wat voor mate ze als divers konden worden gezien. Tiffen et al. (2014) constateerden hier verschillende soorten bronnen die nieuwsmedia veelal hanteren bij verhalen over criminaliteit: politieke bronnen (p. 382), institutionele bronnen (p. 382) en de gewone man (p. 384). Nielsen en Schrøder (2014) vulden hierop aan door te concluderen dat ook sociale media een waardevolle bron kunnen zijn voor nieuwsmedia.

De indeling van Tiffen et al. (2014) was relevant voor dit onderzoek omdat het een duidelijke inkadering biedt voor welke partijen aan het woord komen in het nieuws, of wie juist als bron wordt gebruikt voor de invulling van de berichtgeving. Echter ontbrak in hun bevindingen nog een extra 'digitaal' perspectief, daarom werd hier de theorie van Nielsen en Schrøder (2014) voor toegepast. In een tijd waarin journalisten vaker afhankelijk zijn van sociale media als X en TikTok om onder andere informatie en getuigenissen te verzamelen, was het belangrijk om ook dit mee te nemen in de analyse. Het combineren van deze theorieën maakte het mogelijk om te analyseren wie er aan het woord komt in de berichtgeving over de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde, en wat dit betekent voor de journalistieke prioriteiten van de verschillende nieuwsmedia.

Daarnaast zijn experts en persbureaus meegenomen in de analyse. Experts kunnen namelijk vanuit hun deskundigheid meer duidelijkheid geven bij een nieuwsgebeurtenis (Ruigrok et al., 2009, p. 256). Bovendien worden persbureaus steeds vaker gebruikt als bron door online media en kranten, sinds de komst van het internet (Forde & Johnston, 2013, p. 113). Met deze theorieën is uiteindelijk een lijst ontstaan van verschillende soorten bronnen die voor nieuwsmedia relevant kunnen zijn bij hun berichtgeving:

- Type 1: Institutionele organen
- Type 2: Lokale politici
- Type 3: Experts
- Type 4: Persbureaus
- Type 5: Andere (nieuws)media
- Type 6: Ooggetuigen/wijkbewoners
- Type 7: Social media
- Type 8: Overig

Het doel was om een helder beeld te krijgen van welke partijen het meest aan het woord worden gelaten in deze teksten. Tijdens het coderen werd bij ieder artikel of fragment de vraag

gesteld of een bepaald type bron zichtbaar terugkwam in de tekst. Deze vraag kon worden beantwoord met 'JA,' 'ONDUIDELIJK' of 'NEE.' Indien een vraag met 'JA' kon worden beantwoord, kon het desbetreffende type bron als aanwezig worden beschouwd in de tekst. Hiermee kon worden achterhaald in hoeverre het gebruik van bronnen tussen de gekozen media verschilt en of eventuele andere perspectieven voldoende aan bod kwamen in de berichtgeving over de schietpartijen. Een gedetailleerde beschrijving van de verschillende soorten bronnen en de bijbehorende operationalisatie kan worden geraadpleegd in Bijlage 3.

Tabel 4: Intercodeurbetrouwbaarheid (brongebruik)

Brongebruik	Cohen's Kappa
Type 1: Institutionele organen	.76
Type 2: Lokale politici	.92
Type 3: Experts	.72
Type 4: Persbureaus	.85
Type 5: Andere (nieuws)media	.92
Type 6: Ooggetuigen/wijkbewoners	.90
Type 7: Social media	.88
Type 8: Overig	.78

Bij vijf Cohen's Kappa's ($\kappa > .81$) kan de betrouwbaarheid van de coderingen als zeer betrouwbaar worden beschouwd (Landis & Koch, 1977, p. 165). Bij drie Cohen's Kappa's ($\kappa < .81$; $\kappa > .61$) kunnen de coderingen als substantieel betrouwbaar worden beschouwd (p. 165).

3.4 Data-analyse

De data voor dit onderzoek zijn verzameld via het softwareprogramma R, waarbij aan de hand van diverse samengestelde codes de inhoud van de artikelen en fragmenten kon worden verzameld. Als handmatige analyse zijn deze data vervolgens door mij en een tweede codeur gecodeerd via het programma Annotinder. Hier was het doel om ieder artikel te lezen en om vervolgens handmatig te coderen welk(e) thema('s) werd/werden besproken, welke (elementen uit de) frames terugkwamen en welke typen bronnen expliciet werden benoemd in de tekst. Om de handmatige analyse systematisch te kunnen uitvoeren, is op basis van de bovenstaande operationalisatie een codeboek samengesteld. Deze kan worden geraadpleegd in Bijlage 3.

Vervolgens is een automatische analyse op tekstniveau uitgevoerd om de mogelijk inhoudelijke overlap tussen landelijke en lokale nieuwsmedia over de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde te onderzoeken. Hierbij werd ook een mogelijke overlap onderzocht tussen

nieuwsmedia binnen een bepaald mediabedrijf, zoals DPG Media of Mediahuis. Om mogelijke overeenkomsten in de berichtgeving van deze nieuwsmedia aan te kunnen duiden, is de *weight* berekend. Deze variabele toont aan in hoeverre overlap aanwezig is tussen bepaalde artikelen (Welbers et al., 2016, p. 323). Het model is samengesteld op basis van vectoren die ervoor zorgen dat elk woord in een specifiek artikel op basis van het type woord (bijvoorbeeld ‘zelfstandig naamwoord’ of ‘werkwoord’) wordt ingedeeld. Verder wordt er een gewicht aan de vectoren gegeven, waarbij de opvallende woorden meer gewicht krijgen dan de meer gangbare woorden. Volgens Turney en Pantel (2010; geciteerd in Welbers et al., 2016, p. 322) is het idee dat de overeenkomst tussen artikelen meer opvalt wanneer een opvallend woord in twee artikelen voorkomt. Het gewicht van de vectoren wordt gegeven middels een term-frequency inverse document frequency (tf.idf): een verdeling die vaak wordt aanbevolen bij informatiestudies als data moet worden verzameld (Monroe et al., 2008; geciteerd in Welbers et al., 2016, p. 322).

De artikelen kunnen met de term-frequency inverse document frequency worden vergeleken op basis van hoe dicht de vectoren op elkaar staan. Hiervoor wordt een cosinus gehanteerd van 0 (artikelen zijn origineel) tot 1 (artikelen zijn identiek). Welbers et al. (2016) hanteren hiervoor de volgende verdeling van de variabele ‘weight,’ die ook voor dit onderzoek zal worden gehanteerd:

Tabel 5: Verdeling van overlap (Welbers et al., 2016)

Mate van weight	Betekenis
< 0.2	Origineel
> 0.2; < 0.4	Overlap
> 0.4; < 0.6	Zelfde gebeurtenis
> 0.6	Kopie

Daarnaast zijn verschillende significantietests gebruikt om de deelvragen en hypothesen uit dit onderzoek op een statistische manier te beantwoorden (Keysers et al., 2020, p. 788). Voor het analytische deel van dit onderzoek is de *Chi-Square Test for Independence* gebruikt, welke wordt toegepast om de waarschijnlijkheid van diverse niet-willekeurige factoren te schatten en de mate van correlatie te bepalen (Turhan, 2020, p. 576). Indien waarden te klein waren om met deze test te meten, is de *Fisher’s Exact Test* gebruikt. Deze werkt hetzelfde als de *Chi-Square Test for Independence*, maar hier zijn minder gegevens voor nodig (Invernizzi et al., 2020, p. 4).

4 Resultaten

4.1 Verdelingen van de besproken thema's rond de schietpartijen

Zoals eerder werd aangegeven in dit document, bepalen nieuwsmedia zelf welke verhalen ze bij hun publiek brengen en hoe ze de inhoud daarvan vormgeven (Hoxha & Hanitzsch, 2017, p. 61). Doordat zij bepalen welke verhalen in de media worden besproken en op welke manier dat vervolgens wordt gedaan, oefenen zij een sterke invloed uit op hoe de consument de actualiteit interpreteert (Welbers et al., 2016, p. 317).

Voor dit onderzoek is bepaald dat nieuwsdiversiteit tot uitdrukking komt in een aantal concepten, waaronder de verschillende deelonderwerpen en thema's die rond een bepaalde actualiteit worden besproken (Vandenberghe et al., 2020, pp. 86-87). Voor het eerste deel van dit onderzoek is dan ook de vraag gesteld in hoeverre er een verschil is in de berichtgeving over specifieke thema's rondom de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde tussen landelijke en lokale nieuwsmedia. Reiner (2007) concludeerde namelijk dat er binnen criminaliteit diverse onderwerpen worden besproken, zoals de slachtoffers en daders (p. 385), mogelijke motieven (p. 395) en persoonlijke verhalen (p. 405).

Uit de analyses is gebleken dat de schietpartijen in bijna iedere context ter sprake kwamen bij zowel landelijke als lokale nieuwsmedia. In tabel 6 staat weergegeven hoe alle diverse thema's over de data zijn ingedeeld. Let op: deze percentages zijn niet cumulatief te interpreteren, aangezien in één tekst ook meerdere thema's konden worden besproken.

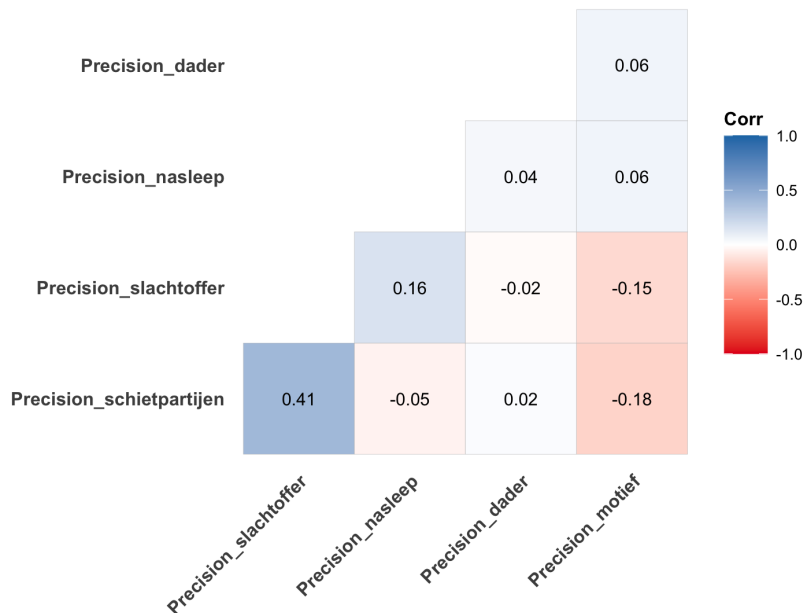
Tabel 6: Verschil in inzet thema's tussen nieuwsmedia

Thema's	Landelijk aantal	Landelijk in %	Lokaal aantal	Lokaal in %	Totaal in %
1: Berichten over de schietpartijen	55	59.8%	37	40.2%	89.3%
2: Berichten over de slachtoffers	52	58.4%	37	41.6%	86.4%
3: Berichten over de (vermoedelijke) dader	51	59.3%	35	40.7%	83.5%
4: Berichten over het motief van de (vermoedelijke) dader	1	50%	1	50%	1.9%
5: Berichten over de nasleep	51	58%	37	42%	85.4%

Zoals te zien in tabel 4, besprak 89.3% van alle artikelen en transcripten de schietpartijen in hun tekst. Als er een ontwikkeling was in deze gebeurtenis – bijvoorbeeld dat de dader werd aangehouden of een bekentenis aflegde – werden de schietpartijen aan het begin of einde van het

bericht kort samengevat. Dit kan worden gerelateerd aan de theorie van Marsh (1991, p. 76), die in zijn onderzoek al aangaf dat het merendeel van de berichten over de concrete misdrijven gaat.

Het bespreken van de schietpartijen ging regelmatig gepaard met het noemen van de verschillende slachtoffers, zoals weergegeven in figuur 1:

Figuur 1: Correlatiematrix

De correlatiematrix laat zien dat de combinatie tussen de schietpartijen en de slachtoffers een waarde van .41 opleveren. In sommige artikelen en transcripten werden echter de schietpartijen genoemd, maar de slachtoffers niet. Hier werden dan ook lagere waarden voor gegeven in de matrix. In ieder geval werden de slachtoffers in 86.4% van alle teksten genoemd.

Ook werden mogelijke verdachten, evenals de hoofdverdachte Sendric S., veel besproken. Dit was in 83.5% van alle artikelen en transcripten het geval. Vlak na de schietpartijen was er nog geen concreet beeld van S., op dat punt werden verscheidende verdachten in beeld gebracht. Pas toen duidelijk werd dat S. de moorden had gepleegd, werd de focus naar specifiek hem verlegd:

“Als minderjarige kreeg hij jeugdreclassering en een taakstraf opgelegd voor een aantal winkeldiefstallen. Ook heeft hij volgens justitie enkele vermogensdelicten op zijn naam staan, (...) Sendric S. had toen ook al geen vaste woon- of verblijfplaats en kwam niet opdagen bij de Rotterdamse politierechter.” (De Volkskrant, 2025, a. 8)

Het motief van de dader werd in 1.9% van de data besproken. Dit lage aantal was te wijten aan het feit dat hier ten tijde van schrijven bijna niks over bekend was. Echter werd er in de data alsnog een enkele keer over gespeculeerd:

“Over een mogelijk motief kunnen politie en OM nog niets zeggen. (...), net als de vraag of de verdachte psychische problemen heeft. Bekend is hij in elk geval niet bij het Zorg- en Veiligheidshuis in Rotterdam.” (Algemeen Dagblad, 2025, a. 12)

Ook werd in 85.4% van alle artikelen en transcripten aandacht besteed aan de wijk IJsselmonde ná de schietpartijen. Hierin werd duidelijk dat de impact van de schietpartijen op de (woonachtigen in de) wijk groot was. Mensen gingen bijvoorbeeld met elkaar in gesprek of zochten troost bij elkaar. Dit thema ging veelal gepaard met een persoonlijke lading:

“De angst in de wijk IJsselmonde was groot. (...) „Mijn vader mag niet meer naar buiten”, zei Nathalie, die in de buurt woont van de Bommelerwaard, waar het laatste slachtoffer werd gevonden. (...) „Er loopt waarschijnlijk een gek rond die mannen zomaar neerschiet. Het is heel eng”, zei de Rotterdamse.” (De Telegraaf, 2025, a. 9)

Kijkend naar het verschil tussen landelijke en lokale nieuwsmedia over deze thema's, noemde 59.8% van alle artikelen en transcripten vanuit de landelijke media de schietpartijen nadrukkelijk (dan wel beknopt) in de tekst. Dit tegenover 40.2% vanuit de lokale media. Hier is alleen geen sprake van een significant verschil, $\chi^2(1, N = 103) = 1.35, p = .245$. Landelijke media noemden ook iets vaker de slachtoffers (58.4%) in hun teksten dan lokale nieuwsmedia (41.6%). Dit verschil is echter te klein om significantie aan te tonen, $\chi^2(1, N = 103) = .09, p = .763$. Daarnaast bespraken landelijke media vaker de (vermoedelijke) vaker dan lokale media: 59.3% tegenover 40.7%. Hier is geen sprake van een significant verschil, $\chi^2(1, N = 103) = .44, p = .507$. Lokale media bespraken even vaak een mogelijk motief dan landelijke media: bij beiden is een percentage van precies 50%. Wederom is geen sprake van een significant verschil, $\chi^2(1, N = 103) = 2.06, p = 1.000$. Landelijke media bespraken ook vaker de nasleep (58%) dan lokale media (42%). Wederom kan geen significant verschil worden aangetoond, $\chi^2(1, N = 103) = .003, p = .959$.

Deze resultaten lagen over het algemeen op één lijn met de bevindingen van Reiner (2007), die stelde dat deze thema's frequent in het nieuws werden getoond. Wat ook opviel, was dat geen van de thema's vaker door de lokale media werden besproken dan door landelijke nieuwsmedia. Dit lag niet in lijn met de theorieën van Larson (1980; geciteerd in Kuttschreuter et al., 1985, p. 232) en Jacobs en Van Spanje (2023, p. 1696). Zij stelden immers in hun onderzoeken dat de kans groter

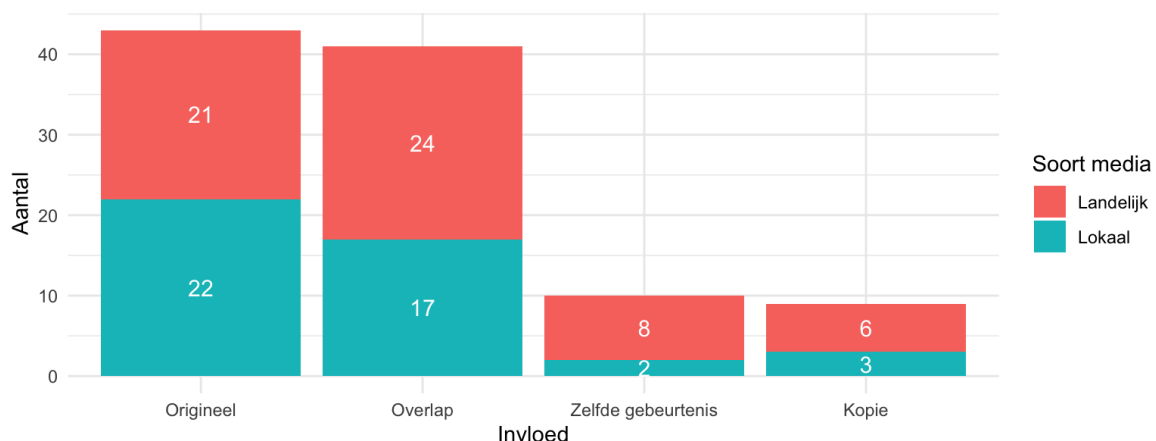
is dat een gebeurtenis vaker wordt besproken door een nieuwsmedium als deze gebeurtenis geografisch dichtbij dat medium heeft plaatsgevonden.

Hier is gebleken dat de schietpartijen, de slachtoffers, de dader en de nasleep vaak zijn besproken door zowel landelijke nieuwsmedia als lokale nieuwsmedia. Alleen het motief werd minder vaak door beide nieuwsmedia besproken. Alhoewel landelijke media bijna alle thema's vaker bespraken, kon bij geen van de thema's een significant verschil worden opgemerkt. Dit laat zien dat er binnen de berichtgeving relatief weinig verschil was in thematische keuzes tussen landelijke en lokale nieuwsmedia. Deze uniformiteit in de context van IJsselmonde – en het bijbehorende beperkte verschil – kan ook worden verklaard doordat hier een gebeurtenis werd besproken met een hoog veiligheidsrisico. Een dergelijke gebeurtenis kan de maatschappij diep raken, waarbij media de verantwoordelijkheid voelen om de consument te informeren en waar nodig gerust te stellen.

4.2 Hoeveelheid overlap tussen de nieuwsmedia

Nieuwsdiversiteit wordt mede gekenmerkt door de mate van overlap tussen nieuwsmedia. Daarom werd ook gekeken naar de mate van overlap die de publicaties van lokale en landelijke nieuwsmedia vertoonden over de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde.

Omdat eerder onderzoek van onder andere Welbers et al. (2016), Boumans et al. (2018) en Dimmick et al. (2004) geen relevante inzichten boden in de mogelijke overlap tussen landelijke en lokale nieuwsmedia, werd – middels het achterhalen van deze overlap – onderzocht wat de mate van invloed kan zijn die deze nieuwsmedia op elkaar kunnen hebben rondom de berichtgeving over de schietpartijen. Hier is gebleken dat er inderdaad een dergelijke mate van overlap was. In figuur 2 staat dit verder gevisualiseerd:

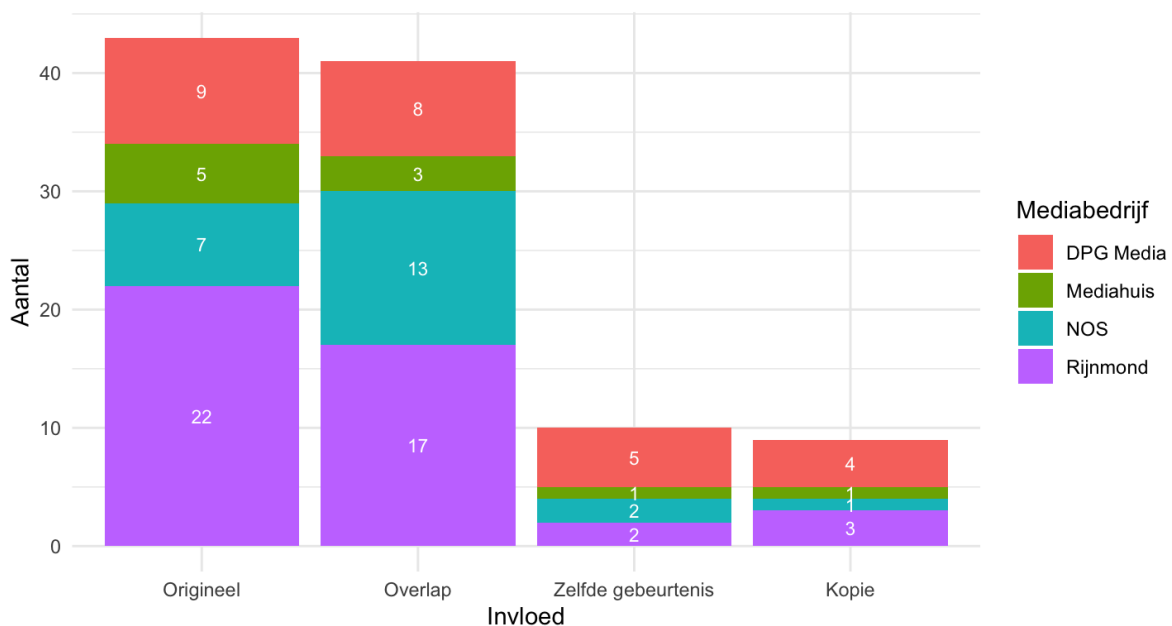
Figuur 2: Mate van overlap per soort nieuwsmedium (in aantallen)

Uit deze resultaten kan worden opgemaakt dat bij landelijke media juist meer sprake was van overlap. 21 artikelen van de data vanuit de landelijke media bestond uit originele inhoud en bij

24 artikelen was sprake van inhoudelijke overlap. Bij acht artikelen was sprake van een andere inhoud, maar werd wel over dezelfde gebeurtenissen bericht. Bij zes artikelen vanuit de landelijke nieuwsmedia was sprake van een gekopieerd artikel. Bij de lokale media lag het aantal originele artikelen net ietsjes hoger met 22 artikelen, verder was bij 17 artikelen overlap aanwezig. In twee gevallen werden dezelfde gebeurtenissen besproken en drie artikelen bleken een kopie te zijn.

Over de gehele periode is geen significant verschil in de verdeling van inhoud rondom de schietpartijen tussen landelijke en lokale nieuwsmedia, $\chi^2(3, N = 103) = 3.71, p = .294$. Op maandelijks basis is alleen in de maand april een significant verschil aan te tonen in de hoeveelheid overlap tussen landelijke en lokale nieuwsmedia, $\chi^2(2, N = 24) = 7.24, p = .027$. Dit betekent dat deze nieuwsmedia in april vaker van elkaar afweken in de manier waarop ze over deze schietpartijen hebben bericht. Dit kan worden verklaard doordat er in deze maand iets bijzonders is gebeurd, waardoor landelijke en lokale media anders met de berichtgeving omgingen. In deze maand heeft de dader namelijk bekend dat hij de moorden in IJsselmonde heeft gepleegd. Door deze nieuwe ontwikkeling nam de media-aandacht rond de schietpartijen in het algemeen ook weer toe. Doordat lokale media gelijk het nieuws hierover kunnen brengen, laten landelijke media zich vlak na deze ontwikkeling meer leiden door de berichtgeving vanuit de lokale media. Zodra een inhoudelijke basis is gelegd, kunnen landelijke journalisten weer meer zelfstandig aan de slag gaan.

Hierna is geprobeerd te achterhalen of er sprake is van tekstuele overlap tussen de nieuwsmedia binnen een bepaald mediabedrijf. Hiervoor zijn alle geanalyseerde media ingedeeld op basis van hun moederbedrijven: DPG Media, Mediahuis, NOS en Rijnmond. In figuur 3 kan de verdeling van overlap worden ingezien:

Figuur 3: Mate van overlap per mediabedrijf (in aantallen)

Binnen DPG Media was sprake van negen originele artikelen, acht artikelen met overlap, vijf artikelen die over dezelfde gebeurtenis gaan en vier kopieën. Binnen dit mediabedrijf zijn ook de meeste kopieën aangetroffen. Bij de nieuwsmedia binnen Mediahuis zijn lagere aantallen gevonden: vijf originele artikelen, drie artikelen met overlap, één artikel over dezelfde gebeurtenis en één kopie. Bij de nieuwsmedia binnen de NOS zijn zeven originele artikelen gevonden, 13 artikelen met overlap, twee artikelen over dezelfde gebeurtenis en één kopie. Bij Rijnmond zijn de waarden onveranderd in vergelijking met de resultaten uit figuur 2, maar dit houdt ook in dat bij hen de meeste artikelen met overlap zijn gevonden. Daarnaast hadden zij de meeste originele artikelen in hun data. Tussen deze mediabedrijven is geen sprake van een significant verschil, $\chi^2(9, N = 103) = 9.95, p = .351$. Dit betekent dat er geen verband is tussen (de nieuwsmedia binnen) een bepaald mediabedrijf en een dergelijke mate van tekstuele overlap. Dit kan worden verklaard door het feit dat redacties van nieuwsmedia die onder één mediabedrijf vallen, nog steeds onafhankelijk van elkaar kunnen functioneren. Hierdoor kan samenwerking en het (her)gebruiken van andermans teksten, beperkt blijven. Dat bij Rijnmond en de NOS de meeste artikelen met overlap zijn gevonden; kan worden gekoppeld aan het feit dat de NOS sinds kort met omroepen als Rijnmond samenwerkt om over het nieuws te berichten, wat dus ook het delen van inhoud betekent (NOS, 2022). Wel kan worden opgemerkt dat, door de lage hoeveelheid data, het moeilijker kan zijn om in deze resultaten statistische verschillen aan te tonen.

Binnen deze resultaten kan worden geconstateerd dat deze gedeeltelijk in lijn lagen met de inzichten die al waren verkregen. Volgens Boumans en Vliegthart (2014, p. 374) was bij landelijke en lokale nieuwsmedia weinig sprake van overlap. Alhoewel zeker het geval is dat door beide soorten media veel originele artikelen zijn geschreven, is er ook een aanzienlijk aantal artikelen met enige mate van overlap. Van exacte kopieën was bij zowel landelijke als lokale media bijna geen sprake. Dit houdt in dat nieuwsmedia hun berichtgeving niet substantieel hebben gebaseerd op berichten vanuit andere media. Iets wat in contrast staat met de bevindingen van Boumans et al. (2018), die aangaven dat nieuwsmedia voor hun berichtgeving juist wél bij andere nieuwsmedia keken. Voor dit onderzoek zou dit kunnen betekenen dat deze media voornamelijk aan eigen nieuwsvergaring doen en niet zomaar berichten van andere platformen kopiëren.

4.3 Verschil in gebruik van frames door de nieuwsmedia

Nieuwsdiversiteit komt ook aan bod via de diverse frames die kunnen worden toegepast (Dan & Raupp, 2018, p. 205). Daarom werden op basis hiervan twee hypothesen gevormd. Eerst is de spreiding van het framegebruik tussen landelijke en lokale nieuwsmedia berekend, om aan te tonen in hoeverre sprake is van framediversiteit bij beide soorten nieuwsmedia. Hiermee wordt voortgeborduurd op theorieën van Gerken en Van der Meer (2019) over framediversiteit.

Vervolgens is onderzocht of lokale nieuwsmedia vaker het conflictframe toepasten bij publicaties over criminaliteit dan landelijke nieuwsmedia. Vervolgens werd gekeken of lokale media vaker het human interest-frame gebruikten. Deze hypothesen zijn gevormd op basis van eerder onderzoek waaruit is gebleken dat de publicaties vanuit lokale media op het gebied van framing verschillen met die van de landelijke media (Park et al., 2023, p. 8).

Kijkend naar de mate van framediversiteit, gebruikten landelijke nieuwsmedia over het algemeen gemiddeld meer frames ($M = .81$, $\sigma = .78$) dan lokale nieuwsmedia ($M = .42$, $\sigma = .71$). Landelijke media gebruikten in enkele gevallen (elementen uit) drie frames in een artikel, bij lokale media bleef dit beperkt tot (elementen uit) twee frames. Dit zou kunnen betekenen dat lokale nieuwsmedia, middels het gebruiken van minder frames, streeft naar een directere en meer feitelijke stijl van berichtgeving. Dit is niet ten nadele van de kwaliteit die de lokale media willen brengen: het kan een bewuste keuze zijn om duidelijker naar de consument te communiceren, zeker in het geval van een beperkte redactionele capaciteit of een tekort aan tijd.

Aan de hand van de hypothesen werd gekeken naar de verdeling van de frames tussen de diverse nieuwsmedia. Hieruit kwam naar voren dat er kleine, maar wel zichtbare verschillen waren. De aantallen hiervan staan weergegeven in tabel 5. Let op: deze percentages zijn niet cumulatief te interpreteren, aangezien teksten (elementen van) meerdere frames konden bevatten.

Tabel 5: Verschil in gebruik frames tussen nieuwsmedia

Frames	Landelijk aantal	Landelijk in %	Lokaal aantal	Lokaal in %	Totaal in %
1: Conflictframe	44	59.5%	30	40.5%	71.8%
2: Economisch frame	0	0%	0	0%	0%
3: Human interest-frame	22	44.9%	27	55.1%	47.6%
4: Moraliteitsframe	7	77.8%	2	22.2%	8.7%

Het conflictframe werd in 71.8% van alle artikelen en transcripten toegepast. Dit frame – of elementen daarvan – werden gebruikt wanneer de schietpartijen (hetzij in detail, hetzij samengevat) werden besproken. Hierbij werden dus de gebeurtenissen beschreven, wat er tijdens of na de schietpartijen gebeurde, werden (enkelen van) de slachtoffers genoemd of werd vermeld dat de schietpartijen überhaupt hadden plaatsgevonden:

“Op zaterdag 21 december overleed een 63-jarige man na te zijn neergeschoten op de Reyerdijk. Precies een week later, op 28 december, werd op het Roelantpad in Rotterdam-Beverwaard een 58-jarige gewonde Rotterdammer gevonden op het

fietspad. Ook hij bleek beschoten te zijn en overleed in het ziekenhuis aan zijn verwondingen.” (Rijnmond, 2025, a. 5)

Het economisch frame kwam in 0.0% van de data concreet voor. Er waren geen passages in de teksten zichtbaar waarin de economische aspecten van de schietpartijen werden besproken.

Het human interest-frame kwam vaker naar voren in de geanalyseerde data: 47.6% van alle artikelen en fragmenten had (elementen uit) dit frame toegepast. Dit frame werd toegepast als nabestaanden, buurtbewoners of overige betrokkenen aan het woord kwamen. Denk hierbij aan een citaat van burgemeester Schouten, die IJsselmonde bezoekt en zich emotioneel opstelt tegenover niet alleen de omstanders/wijkbewoners, maar ook tegenover de aanwezige media. Hetzelfde geldt voor de wijkbewoners: in zowel geschreven als gesproken woord kon je via hen goed voelen wat voor impact de schietpartijen hadden op IJsselmonde. Hier werden door wijkbewoners bijvoorbeeld veel emotionele citaten uitgesproken, of opmerkingen vol onbegrip:

“Buurvrouw Kitty Vermeulen (69) schrok van de gebeurtenissen. „Door die inval dacht iedereen dat de buurman iets crimineels had gedaan. Ik kon het me niet voorstellen, want ik ken hem als een heel lieve, aardige man. Later hoorden we dat hij was neergeschoten.”” (Algemeen Dagblad, 2025, a. 5)

Tot slot het moraliteitsframe, wat ook niet veel aan bod kwam. De enige momenten waarop het was toegepast, was als er werd gespeculeerd over een mogelijk motief. 8.7% van alle geanalyseerde data gebruikte (elementen uit) het moraliteitsframe.

Kijkend naar het verschil in framegebruik tussen landelijke en lokale nieuwsmedia, werd als eerst duidelijk dat landelijke media het conflictframe vaker toepasten (59.5%) dan lokale media (40.5%). Desondanks is er geen significant verschil in het gebruik van het conflictframe tussen landelijke en lokale nieuwsmedia, $\chi^2(1, N = 103) = .24, p = .622$. Hiermee kan hypothese 1a worden verworpen: lokale nieuwsmedia gebruiken het conflictframe niet vaker dan landelijke nieuwsmedia. Dit ligt niet in lijn met de bevindingen van Birkner en Donk (2020, p. 371) dat het conflictframe vaker wordt gebruikt bij conflicten tussen mensen. Dit kan betekenen dat nieuwsmedia wellicht minder gericht zijn op het aankaarten van een dergelijk voorval, en juist meer zijn geneigd om zich te richten op de impact van dit conflict. Dit kan verklaren waarom ook het human interest-frame vaak is ingezet door deze media, en dat bij een gebeurtenis als de schietpartijen vaak wordt gekeken naar de effect op de wijk IJsselmonde en haar bewoners. Dit houdt echter niet in dat het conflictframe niet relevant is om te gebruiken: landelijke en lokale media blijven even vatbaar voor het berichten over conflicten rondom criminaliteit. Geen enkel artikel of fragment uit zowel de

landelijke als de lokale nieuwsmedia bevatte (elementen van) het economisch frame. Daarom kon hiervoor geen significantietest worden uitgevoerd.

Bij de inzet van het human interest-frame pasten de lokale nieuwsmedia dit het vaakst toe in hun berichtgeving: dit was het geval in 55.1%, tegenover 44.9% van de berichtgeving vanuit de landelijke media. Hier is wel sprake van een significant verschil in het gebruik van het human interest-frame tussen landelijke en lokale nieuwsmedia, $\chi^2(1, N = 103) = 4.93, p = .026$. Hiermee kan hypothese 1b worden geaccepteerd: lokale nieuwsmedia gebruiken het human interest-frame vaker dan landelijke nieuwsmedia. Dit ligt niet in lijn met de eerdere bevindingen van Buzzelli en Towery (2021, p. 479) waarin duidelijk werd dat juist de landelijke media vaker vanuit een emotionele insteek schreven dan lokale media. In plaats daarvan opereren lokale media op een meer menselijke manier, bijvoorbeeld door nabestaanden of wijkbewoners vaker in beeld te brengen. Dit kan verklaren dat lokale media makkelijker en dichter bij de (lokale) gemeenschap willen staan, en daarmee eerder geneigd zijn om over hun verhalen te berichten.

Tot slot hebben landelijke media (elementen uit) het moraliteitsframe vaker toegepast (77.8%) dan bij lokale media (22.2%). In dit verschil kan echter geen significantie worden aangetoond, $\chi^2(1, N = 103) = .90, p = .342$. Hier kan niet alleen worden geconstateerd dat dit frame minder vaak door lokale nieuwsmedia is gebruikt, maar ook dat dit frame bij beide nieuwsmedia sowieso vaker terugkomt dan het economisch frame. Dit omdat laatstgenoemde frame helemaal niet is toegepast in de algehele berichtgeving. Dit betekent dat hypothese 2 kan worden verworpen: rond publicaties over criminaliteit gebruiken lokale nieuwsmedia niet vaker het economisch frame dan het moraliteitsframe, in vergelijking met landelijke nieuwsmedia.

4.4 Verschil in brongebruik door de nieuwsmedia

Tot slot komt nieuwsdiversiteit tot uiting in het gebruik van verschillende soorten bronnen (Brown et al., 1987, p. 45). Tiffen et al. (2014) concludeerden al dat er over het algemeen verschillende bronnen bestonden: politieke bronnen (p. 382), institutionele bronnen (p. 382) en de gewone man (p. 384). Ook sociale media (Nielsen & Schrøder, 2014), experts (Ruigrok et al., 2009, p. 246) en persbureaus (Forde en Johnston, 2013, p. 113) kunnen als een betrouwbare bron worden gezien. Voor dit onderzoek is daarom gekeken naar het gebruik van deze typen bronnen tussen de diverse nieuwsmedia rond de schietpartijen. Ook hier zijn over het algemeen verschillen aan te tonen, zoals te zien in tabel 6. Let op: deze percentages zijn niet cumulatief te interpreteren, aangezien in één tekst meerdere bronnen konden worden genoemd.

Tabel 6: Verschil in brongebruik tussen landelijke en lokale nieuwsmedia

Typen bronnen	Landelijk	Landelijk	Lokaal	Lokaal in	Totaal in
	aantal	in %	aantal	%	%
1: Institutionele organen	50	58.8%	35	41.2%	82.5%
2: Lokale politici	6	40%	9	60%	14.6%
3: Experts	6	75%	2	25%	7.8%
4: Persbureaus	5	100%	0	0%	4.9%
5: Andere (nieuws)media	4	80%	1	20%	4.9%
6: Ooggetuigen/wijkbewoners	19	47.5%	21	52.5%	38.8%
7: Social media	2	100%	0	0.0%	1.9%
8: Overig	1	25%	3	75%	3.9%

Institutionele bronnen kwamen veelal aan het woord bij zowel landelijke als lokale nieuwsmedia. In het geval van dit type bron waren dit voornamelijk mensen van de politie, bijvoorbeeld een woordvoerder of (inmiddels voormalig) politiechef Fred Westerbeke. In een artikel over een persconferentie rondom de schietpartijen kwam bijvoorbeeld duidelijk naar voren dat Westerbeke als bron werd gebruikt voor de invulling van het artikel:

“De Rotterdamse hoofdcommissaris van de politie Fred Westerbeke zei in de persconferentie dat er, gebaseerd op de foto’s die de politie op het moment van controle van de verdachte had, te weinig gelijkenis was om tot een aanhouding over te gaan. In die fase van het onderzoek werden „heel veel mensen” op straat staande gehouden, zegt Westerbeke.” (NRC Handelsblad, 2025, a. 2)

Ook het Openbaar Ministerie en enkele advocaten kwamen aan bod. Dit was vooral om informatie te geven over Sendric S. of over justitionele zaken rond de dader. In al deze gevallen werd een citaat of opmerking van dit type bron zichtbaar in de tekst vermeld. Bij 82.5% van alle artikelen en transcripten werden institutionele organen als bron ingezet. Bij de landelijke media kwamen institutionele bronnen in 58.8% van de artikelen/transcripten aan het woord, bij lokale media lag dit aantal iets lager met een percentage van 41.2%. Dit kan worden gerelateerd aan enkele bevindingen van Lee et al. (2014), waarin werd geconstateerd dat lokale media minder vaak autoritaire bronnen voor hun artikelen gebruikten dan landelijke media (p. 1339). Hier is geen sprake van een significant verschil, $\chi^2(1, N = 103) = 0.18, p = .671$.

Bij 14.6% van alle data werden lokale politici als bron ingezet. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de aanwezigheid van een bijdrage van de burgemeester van Rotterdam, Carola

Schouten. Zij liet zich vanuit de politieke kant het vaakst uit over de schietpartijen in IJsselmonde, en zocht regelmatig het contact op met de buurtbewoners door de wijk te bezoeken:

“Het is haar tweede werkbezoek van die middag in Rotterdam-IJsselmonde, de wijk waar sinds 21 december drie mannen zijn doodgeschoten. ‘De afgelopen weken waren intens verdrietig’, zegt Schouten. ‘We hebben alles op alles gezet om een verdachte te kunnen aanhouden. Dat was de eerste prioriteit. Ik ben blij dat dit gelukt is.’” (De Volkskrant, 2025, a. 3)

Volgens Hietbrink et al. (2019, p. 197) stonden ook invloedrijke personen of organisaties vaker centraal bij het geven van duiding. Dit komt enigszins overeen met de onderzoeksresultaten, omdat ook lokale politici regelmatig zijn gebruikt – minder dan bijvoorbeeld institutionele bronnen, maar nog steeds een redelijk aantal. Dit verschil kan worden beargumenteerd door te zeggen dat deze media een sterkere focus hebben op lokale gebeurtenissen en bijbehorende partijen die daarbij betrokken kunnen zijn. Lokale media profileren zich door hun positie in een bepaalde regio, en willen diezelfde regio daarom zo goed mogelijk aan het woord laten. Daarom kunnen deze media meer belang hechten aan uitspraken vanuit lokale gezagsdragers, instanties en overige individuen. Bij het gebruik van lokale politici als bron lopen de getallen niet geheel uiteen: bij de lokale media kwamen deze mensen meer aan bod (60%) dan bij landelijke media (40%). Dit verschil kan als niet significant worden beschouwd, $\chi^2(1, N = 103) = 1.40, p = .237$.

Van de experts kwamen vooral criminologen en criminaliteitsdocenten aan het woord. Zij vergeleken de schietpartijen bijvoorbeeld met soortgelijke moorden uit het verleden, of gingen op zoek naar mogelijke motieven vanuit de dader:

“Dat één dader drie willekeurige slachtoffers maakt en op verschillende momenten, is ‘zeer uitzonderlijk’. Dat zegt criminoloog Jasper van der Kemp over de klopjacht van de Rotterdamse politie op de schutter. (...) „Heeft iemand vijanden, heeft hij een criminele ruzie of een relatiecrisis? Kan het om een uit de hand gelopen beroving gaan?”, zegt Van der Kemp.” (Algemeen Dagblad, 2025, a. 10)

Experts werden in 7.8% van alle geanalyseerde teksten als bron gebruikt. Waar nodig konden zij in de context van de schietpartijen inderdaad extra duiding geven, zoals ook werd beweerd door Ruigrok et al. (2009), maar toch werden ze weinig ingezet door de nieuwsmedia. Dit ligt niet in lijn met het onderzoek van Laursen en Leila Trapp (2019), waaruit bleek dat experts vaak werden ingezet om een reactie op de actualiteit te geven (p. 19). In 75% van de artikelen vanuit de

landelijke media werden experts als bron ingezet, tegenover 25% vanuit de lokale media. Wederom kan geen significant verschil worden aangeduid, $\chi^2(1, N = 103) = 0.47, p = .495$. Desondanks kan dit aanwezige verschil worden toegeschreven aan het feit dat landelijke redacties vaker op zoek kunnen gaan naar contextualisering en duiding, waarbij de inzet van experts zou kunnen bijdragen aan de geloofwaardigheid en autoriteit van het artikel in kwestie. Lokale media kunnen zich dan juist meer focussen op de directe actualiteit en het vaker benaderen van lokale betrokkenen, dit zal later in dit hoofdstuk ook worden besproken.

De inzet van persbureaus is niet al te zichtbaar in de resultaten: 4.9% van alle artikelen en transcripten hadden expliciet een bureau zoals het ANP vermeld. Dit werd meestal vermeld in een zin, of helemaal onderaan het artikel ('Bron: ANP'). Dit komt niet overeen met de eerder opgedane theorieën. Volgens Mathisen (2021, p. 655) was 19% van de artikelen die zij analyseerde samengesteld op basis van persbureaus. Het aantal in dit onderzoek ligt echter een stuk lager. Ook werd in dit onderzoek niet duidelijk of persbureaus – mede door de komst van het internet – vaker worden benut door nieuwsmedia, zoals werd geconstateerd door Forde en Johnston (2013, p. 113).

Bij vijf artikelen vanuit de landelijke media was te zien dat het ANP werd gebruikt als bron. Bij de lokale media werd in geen enkel artikel zichtbaar vermeld dat het ANP als bron werd toegepast. Deze bevindingen suggereren niet alleen dat landelijke nieuwsmedia vaker terugvallen op het ANP dan lokale nieuwsmedia (vanwege de behoefte aan een snelle, betrouwbare nieuwsinput); ook laten landelijke media hun nieuwstoevoer in een bepaalde mate afhangen van wat persbureaus sturen. Wanneer eigen verslaggeving niet mogelijk is, kan een bericht vanuit een persbureau als het ANP een goed alternatief zijn om betrouwbare informatie uit te halen. Dit hoeft niet te betekenen dat lokale media geen gebruik willen of kunnen maken van persbureaus. Net als landelijke nieuwsmedia kunnen zij een abonnement nemen voor persberichten van het ANP (ANP, z.d.; De Ondernemer, 2023, aa. 6-7). Omdat landelijke media snel nieuws kunnen leveren over onder andere landelijke ontwikkelingen, kunnen lokale media met de input van bijvoorbeeld het ANP, mits ze dit echt gepast vinden om toe te passen, hun nieuwsaanbod alsnog zo relevant en actueel mogelijk houden. In het gebruik van persbureaus was geen significant verschil aan te duiden tussen landelijke en lokale nieuwsmedia, $\chi^2(1, N = 103) = 2.30, p = .123$. Vanwege de eerder gegeven verdeling (vijf artikelen bij de landelijke media en nul bij de lokale media) moet echter voorzichtigheid worden geboden bij het interpreteren van deze resultaten. Daarom is het uitvoeren van een *Fisher's Exact Test* een betrouwbaarder alternatief, echter wijst ook deze toets geen significant verschil aan ($p = .070$).

Andere nieuwsmedia, los van persbureaus, werden slechts een enkele keer als bron gebruikt. Dit konden bijvoorbeeld de nieuwsmedia zijn die voor dit onderzoek werden onderzocht: denk hierbij aan een artikel van het AD die De Telegraaf noemt als bron, of vice versa. Ook andere

nieuwsmedia die niet voor dit onderzoek werden onderzocht, zoals het RTL Nieuws, werden een enkele keer benoemd. Hier gold dat dit type bron in 4.9% van alle data zichtbaar terugkwam. Bij de landelijke media was dit bij vier artikelen binnen hun berichtgeving, bij de lokale media was dit bij één artikel het geval. Ook hier was geen significant verschil aan te duiden tussen landelijke en lokale nieuwsmedia, $\chi^2(1, N = 103) = 0.35, p = .556$. Deze resultaten kunnen worden gekoppeld aan theorieën van Van Leuven et al. (2015) en Johnston en Forde (2017), die stelden dat journalisten vanwege een hoge tijdsdruk hun inhoud baseren op die van andere media en platformen. De ‘knip-en-plakjournalistiek’ die Vandenberghe et al. (2020, p. 88) eerder aankaartten, is in deze resultaten dus in zekere mate aanwezig.

Ooggetuigen en wijkbewoners stonden regelmatig centraal in de berichtgeving. 38.8% van alle data bevatte een citaat of bijdrage van iemand die woonachtig is in IJsselmonde, of die een van de schietpartijen heeft gezien. Deze groep mensen kwam vooral ter sprake in artikelen/transcripten waarin de nasleep van de schietpartijen werd besproken en wat voor impact dit op de wijk had. De mensen die aan het woord werden gelaten, uitten dan hun ervaringen of emoties, of deelden herinneringen aan de slachtoffers die ze dan toevallig kenden. Dit ligt niet in lijn met de theorie van Hietbrink et al. (2019), die in hun onderzoek onder andere concludeerden dat de gewone burger weinig aan het woord kwam (p. 197). Ook klopt dit niet met de resultaten van Hopmann en Shehata (2011), waarin zij onder andere aangeven dat gewone burgers minder vaak verschijnen in nieuwsberichten die bijvoorbeeld over wet en orde gaan (p. 665). Bij lokale nieuwsmedia kwamen ooggetuigen en wijkbewoners iets vaker aan het woord (52.5%) dan bij landelijke media (47.5%). Dit komt niet overeen met de inzichten van Lee et al. (2014), waarin duidelijk werd dat mensen die dichtbij een nieuwsgebeurtenis staan, vaker door landelijke media worden benaderd dan door lokale media. Dit verschil kan op dezelfde manier worden verklaard als bij het verschil in het gebruik van lokale politici als bron, omdat het voor lokale nieuwsmedia relevanter kan zijn om mensen uit de regio aan het woord te laten dan voor landelijke nieuwsmedia. Ondanks dit verschil is er geen significant verschil aan te duiden tussen de twee soorten nieuwsmedia, $\chi^2(1, N = 103) = 1.95, p = .163$.

Sociale media werden bijna niet als bron gebruikt door de verschillende nieuwsmedia: 1.9% van alle artikelen en transcripten hadden een sociaal platform als bron ingezet. Indien dit wel het geval was, ging het om een bericht dat op het platform X (voorheen Twitter) werd geplaatst. Dit bericht werd dan meestal door de Rotterdamse politie geplaatst. Twee artikelen vanuit de landelijke media gebruikte een sociaal medium als bron, bij lokale media was dit bij geen van de artikelen/transcripten het geval. Hier kan geen significant verschil worden aangetoond tussen de landelijke en lokale media, $\chi^2(1, N = 103) = 0.26, p = .609$. Dit ligt niet in lijn met de theorie van Nielsen en Schrøder (2014), die aangaven dat sociale media kunnen worden gezien als een

betrouwbare bron. Wel komen de verkregen resultaten overeen met de theorie van Mathisen (2021), die aangaf dat social media weinig als bron werden toegepast.

Tot slot werden bronnen gevonden die niet konden ingedeeld in een van de eerder genoemde typen bronnen. Een voorbeeld hiervan zijn 112-fotografen, die foto's maakten van de wijk IJsselmonde en/of momenten na de schietpartijen. Hen werd hier gevraagd naar hun ervaringen, wat ze hadden gezien en wie ze eventueel hadden gesproken. 3.9% van alle data bevatte zo'n type bron. 25% van de artikelen/transcripten van de landelijke media hadden een overige type bron zichtbaar in de tekst vermeld, bij de lokale media lag dit percentage hoger met 75%. Desondanks is er geen significant verschil aan te tonen tussen de twee soorten media, $\chi^2(1, N = 103) = 0.67, p = .415$.

Voor de media kan dit betekenen dat normale mensen – in tegenstelling tot wat door eerder onderzoek wordt bewezen – een prominentere rol zijn gaan spelen in het nieuws. Zoals de resultaten van dit onderzoek uitwezen, kwamen buurtbewoners vaker aan het woord bij lokale media. Hiermee bevestigen deze media hun functie als 'stem van de wijk' en laten ze zien dat ze dichtbij de lokale gemeenschap staan. Dit hangt samen met de bevindingen van §4.3, waarin werd geconcludeerd dat lokale media zich via het gebruik van frames menselijker en emotioneler opstellen dan landelijke media. Deze maatschappelijke betrokkenheid vanuit de lokale media bleek ook uit het brongebruik. Dit betekent echter niet dat landelijke media geen aandacht besteden aan de normale burger. Zij bieden ruimte aan lokale stemmen, waarmee zij willen laten zien dat ook zij – ondanks hun grotere bereik – op kleinere schaal betrokken kunnen zijn.

5 Conclusie

5.1 Antwoord op de onderzoeksvraag

Dit onderzoek had als doel om te achterhalen of er sprake was van verschillen in de onderwerpen, invalshoeken en brongebruik die diverse landelijke en lokale nieuwsmedia hanteerden in hun berichtgeving over de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde. Hiervoor werden artikelen en transcripten van diverse nieuwsmedia geanalyseerd die in de periode tussen 21 december 2024 en 19 april 2025 zijn gepubliceerd.

Tussen de diversiteit aan onderwerpen tussen landelijke en lokale nieuwsmedia was sprake van een beperkt verschil. Zowel landelijke als lokale media besteedden aandacht aan de schietpartijen zelf, de slachtoffers, de vermoedelijke dader(s), mogelijke motieven en de nasleep. Wel kwamen sommige thema's minder vaak aan bod dan andere: zo kwam het mogelijke motief vanuit de dader bijna niet aan bod vanuit de nieuwsmedia. Hier moet wel worden opgemerkt dat er in deze periode weinig tot niks bekend was over een motief, dus dan is het logisch als hier weinig over wordt geschreven.

De inhoudelijke overlap was bij beide soorten nieuwsmedia relatief groot. Alhoewel er enkele kopieën van nieuwsberichten werden geconstateerd bij zowel landelijke als lokale media, waren er grotendeels originele berichten of berichten met enige overlap gevonden in de data vanuit zowel de landelijke als de lokale nieuwsmedia. Binnen de inhoudelijke overlap tussen nieuwsmedia binnen één bepaald mediabedrijf, werden de meeste artikelen met overlap gevonden bij de NOS en Rijnmond.

Ook in termen van framing zijn subtiele verschillen gevonden. Over het algemeen gebruikten landelijke nieuwsmedia meer (elementen uit) frames dan lokale media. Dat toont aan dat lokale media op een meer feitelijke en directe wijze het nieuws naar de doelgroep brachten. Door minder frames te gebruiken in hun berichtgeving, konden lokale media duidelijker het nieuws verslaan dan wanneer meer frames werden toegepast. Landelijke nieuwsmedia maakten vaker gebruik van het conflictframe, terwijl lokale media significant vaker het human interest-frame toepasten. Dit laat zien dat lokale media veelal vanuit een persoonlijker perspectief het nieuws brachten dan de landelijke media, wat kan betekenen dat lokale media een diepere band hebben met haar doelgroep.

Brongebruik toonde eveneens kleine verschillen: landelijke media leunden voornamelijk op institutionele bronnen (zoals de politie of de gemeente Rotterdam), maar lokale media gaven relatief vaker het woord aan ooggetuigen of bewoners van IJsselmonde. Landelijke media betrokken vaker experts, persbureaus en andere nieuwsmedia; lokale media maakten juist meer

gebruik van overige bronnen als 112-fotografen. Sociale media werden bij beide soorten nieuwsmedia weinig als bron gebruikt.

Op basis van deze resultaten kan worden geconcludeerd dat de verschillen die aanwezig waren tussen landelijke en lokale nieuwsmedia, minder betrekking hadden op de inhoud en juist meer op de toon en aanpak van de nieuwsberichten. Waar de landelijke media meer geneigd waren om op een neutrale, formele manier te berichten, kozen lokale media vaker voor een menselijke aanpak met invalshoeken en bronnen die dichtbij de gemeenschap staan. Doordat deze lokale media een kleiner bereik en een kleinere doelgroep hebben, is het voor hen makkelijker om op een ietwat menselijkere manier de consument aan te spreken dan een landelijk medium.

5.2 Betekenis voor de media

Hoewel in dit onderzoek werd gekeken naar één specifieke gebeurtenis binnen een bepaalde tijdsperiode, lieten de bevindingen een bredere trend zien. In het huidige medialandschap zijn de grenzen tussen landelijke en lokale berichtgeving niet volledig vervaagd, maar zijn ze wel minder duidelijk geworden. Er zou zelfs kunnen worden gezegd dat de afstand tussen de landelijke en lokale nieuwsmedia steeds kleiner is geworden. Er viel bijvoorbeeld op dat er dus sprake was van enige inhoudelijke overlap tussen de twee soorten nieuwsmedia. Bij een belangrijke gebeurtenis is er bij zowel de landelijke als lokale media een mate van drang om constant nieuwsupdates richting de consument te brengen. Hierbij is het geven van informatie, evenals het bieden van educatie en het kweken van begrip belangrijk. Dit past overigens bij het concept van *valuable journalism*, wat volgens Costera Meijer (2022, p. 232) kan worden gebruikt om te achterhalen wat volgens de consument kwalitatief goede journalistiek is. Bij het samenstellen van de nieuwsberichtgeving kan het daarentegen voorkomen dat landelijke nieuwsmedia berichten van lokale nieuwsmedia overnemen, of dat ze zich door lokale nieuwsmedia laten inspireren om vervolgens alsnog zelf de inhoud samen te stellen. Dit kan wijzen op vormen van intermedia agendasetting, waarbij nieuwsmedia bepalen waar andere nieuwsmedia over schrijven (Mohammed & McCombs, 2021, p. 3949). In de resultaten van dit onderzoek is dit te zien tussen de nieuwsmedia die structureel met elkaar samenwerken, wat voornamelijk speelt tussen NOS en Rijnmond. Deze samenwerking is het resultaat van een convenant waarin is besloten dat de NOS meer gaat samenwerken met omroepen als Rijnmond om de algemene nieuwsverspreiding te verbeteren (NOS, 2022, a. 3). Verder stond betere samenwerking centraal, bijvoorbeeld door het uitwisselen van verslaggevers of redacteurs (NOS, 2022, a. 3). Dat kan een oorzaak zijn waarom de hoeveelheid artikelen met tekstuele overlap, het grootst was bij deze twee nieuwsorganisaties.

Bij het gebruik van frames kan het betekenen dat landelijke media vaker op een structurele manier berichtten over de schietpartijen. Lokale media legden – ondanks een duidelijke mate van directheid – juist meer de nadruk op de impact op de plaatselijke gemeenschap, waarbij ze meer keken naar de emoties/reacties van inwoners en de plaatselijke betrokkenheid. Binnen de data vanuit de lokale media viel snel op dat zij – middels bijvoorbeeld het hanteren van het human interest-frame en het grotere gebruik van wijkbewoners als bronnen – op een meer menselijke manier te werk gingen. Dit kan aantonen dat de lokale berichtgeving vaker emotioneel toegankelijker is, waarmee zij als media dichterbij de maatschappij kunnen staan. Dit staat sterk in contrast met de landelijke berichtgeving, die juist wat afstandelijker is ingedeeld. Omdat zij een landelijke doelgroep bereiken en zoveel mogelijk mensen moeten aanspreken, kunnen zij het zich moeilijker permitteren om dichterbij een bepaalde bevolkingsgroep te staan. Al deze bevindingen sluiten dan ook aan bij eerdere onderzoeken die stelden dat lokale media en de bijbehorende journalistiek vaak een sterkere band hebben met de gemeenschap – juist vanwege hun kleinere bereik – en kunnen bijdragen aan een sterkere verbondenheid met deze gemeenschap (Kaniss, 1991, p. 2; Paek et al., 2005, p. 597; Olsen, 2021, p. 826).

Omtrent brongebruik kan worden gezegd dat er niet echt een inhoudelijke afhankelijkheid bestond tussen nieuwsmedia onderling (oftewel: hier was weer weinig sprake van intermedia agendasetting), maar meer tussen de nieuwsmedia en de gewone burgers. Juist bij de lokale media werden normale bewoners vaker geciteerd, waarmee kan worden gestreefd naar een gevoel van verbondenheid. Dit kan worden gekoppeld aan het gebruik van het human interest-frame door lokale media: door op een menselijke en iets emotionelere manier het nieuws te brengen, onderhouden deze media een sterke band met de lokale consument. Daarnaast werd duidelijk dat zowel landelijke als lokale nieuwsmedia sterk leunen op institutionele bronnen. Dit kan worden gelinkt aan de theorie van Tiffen et al. (2014), die in hun onderzoek aangaven dat veelal politieke bronnen (p. 382), institutionele bronnen (p. 382) en de gewone man (p. 384) als bron worden gebruikt bij nieuwsberichten over criminaliteit. Verder sloot dit aan op de indexing theorie van Bennett (1990), die aangaf dat de (journalisten binnen de) nieuwsmedia zich rondom brongebruik houden aan bepaalde normen (p. 106). Oftewel: type bronnen die van oudsher al regelmatig werden ingezet, kunnen ook in de toekomst hoogstwaarschijnlijk vaker worden gebruikt in vergelijking met bronnen die in eerste instantie minder vaak terugkwamen.

Aan het begin van dit onderzoek werd aangegeven dat de maatschappelijke relevantie onder andere kan worden uitgedrukt in het feit dat mediabedrijven steeds groter worden en op goedkope basis het nieuws kunnen verspreiden (Erdal, 2009; geciteerd in Vandenberghe et al., 2020, p. 88). Een van de mediabedrijven die wij in Nederland kennen, is DPG Media. Deze beheert ook een aantal nieuwsmedia die voor dit onderzoek zijn onderzocht: het Algemeen Dagblad, De

Volkskrant, Trouw en NU.nl (Hét Ondernemersbelang, 2024, a. 2). Als dit wordt gekoppeld aan de resultaten van dit onderzoek, valt er iets op bij het onderzoeken van de inhoudelijke overlap. Bij de landelijke media was bij 40.7% van hun data sprake van overlap. Johnston en Forde (2017, p. 943) constateerde al dat er een groeiende aanwezigheid van churnalism – oftewel het kopiëren en hergebruiken van nieuwsinhoud (Van Leuven et al., 2015, p. 64) – aanwezig was in de journalistiek. Deze mate van churnalism kan dan bijvoorbeeld relevant zijn op de kranten die door DPG Media in beheer zijn, aangezien bij dit bedrijf de meeste berichten werden gepubliceerd die een kopie van elkaar waren. Als bijvoorbeeld voor een platform als NU.nl een nieuwsbericht wordt geschreven over de schietpartijen in IJsselmonde, dan kan dat voor een andere outlet als het AD en Trouw weer worden gebruikt als invulling voor een (opinie)artikel. Hiermee kunnen ze goedkoop artikelen blijven plaatsen, waarmee volgens Vandenberghe et al. (2020, p. 88) alsnog veel geld mee kan worden verdiend. Hetzelfde geldt overigens voor de kranten NRC Handelsblad en De Telegraaf, die allebei in handen zijn van het mediabedrijf Mediahuis (Mediahuis, zd.).

Voor de wetenschappelijke relevantie kon worden gezegd dat deze resultaten konden fungeren als aanvulling op onderzoeken uit het verleden. Larson (1980; geciteerd in Kuttschreuter et al., 1985, p. 232) en Birkner en Donk (2020, p. 373) concludeerden in hun onderzoeken namelijk dat lokale gebeurtenissen vaker werden besproken door de lokale media dan door de landelijke media; al waren er weinig tot geen voorbeelden te vinden van onderzoeken over nieuwsdiversiteit die specifiek over Nederlandse nieuwsmedia gingen. Deze resultaten konden hier helaas geen complete aanvulling aan geven. Er waren een paar kleine verschillen in hoe vaak de thema's die door landelijke en lokale media waren besproken, deze verschillen waren alleen te klein om significantie aan te duiden. De bevindingen van zowel Larson, als Birkner en Donk konden met dit onderzoek dus niet volledig worden bevestigd.

5.3 Discussie

Tijdens dit onderzoek werd duidelijk dat te veel verschillende nieuwsmedia zijn meegenomen in de analyse. Verder lag in deze keuze geen balans in de verhoudingen tussen deze media: er zijn bijvoorbeeld een flink aantal kranten uitgekozen, tegenover onder andere twee volledige online nieuwsmedia. Ook de verhoudingen tussen het aantal radio- en televisiejournals waren niet helemaal gelijk aan elkaar. Daarom kan voor een eventueel vervolgonderzoek worden aangeraden om van ieder soort nieuwsmedium minstens twee verschillende te kiezen, zodat er makkelijker vergelijkingen kunnen worden gemaakt. Als er bijvoorbeeld twee kranten worden gekozen – waarvan één kwaliteitskrant en één tabloid – is het beter om daar tegenover ook twee verschillende online nieuwsmedia te zetten. Denk hierbij aan een links- of een rechts-georiënteerd

medium. Hetzelfde geldt voor radio- en televisie-uitzendingen, waarbij twee verschillende soorten programma's – zoals nieuws- en praatprogramma's – tegenover elkaar kunnen worden gezet.

Verder werd het tijdens dit onderzoek als uitdagend gezien dat bij het ene nieuwsmedium meer artikelen of fragmenten werden geanalyseerd dan bij de ander. De verhoudingen tussen de hoeveelheden data lagen daarom niet gelijk aan elkaar. Dit kan goed worden gezien tussen de geanalyseerde artikelen van NOS.nl en die van Rijnmond.nl: van de NOS zijn ongeveer twintig artikelen geanalyseerd; bij Rijnmond lag dit aantal drie keer zo hoog. Doordat voor het ene soort medium meer nieuwsorganisaties zijn gekozen dan voor het andere soort medium, werden de aantallen voor de diverse soorten nieuwsmedia nog wel enigszins gelijk getrokken. Desalniettemin werd het door de uiteenlopende hoeveelheden data ingewikkelder gemaakt om een representatief onderzoek op te leveren. Voor nader onderzoek wordt daarom aanbevolen om voor ieder nieuwsmedium dat wordt geanalyseerd, evenveel artikelen/fragmenten mee te nemen. Op die manier kan de betrouwbaarheid van de uiteindelijke bevindingen beter worden gegarandeerd.

Tot slot kan voor nader onderzoek worden aangeraden om niet één, maar meerdere onderwerpen uit de actualiteit te selecteren. Dit kunnen dan nieuwsgebeurtenissen zijn die hangen rond één hoofdonderwerp, zoals criminaliteit of misdaad, maar dan wel gebeurtenissen die over het algemeen best divers zijn. Idealiter worden hier dan ook nieuwsgebeurtenissen gekozen die zich niet afspelen in een beperkte tijdsperiode. De data voor dit onderzoek waren namelijk gebaseerd op een korte periode ná de schietpartijen. Met het kiezen van meerdere nieuwsonderwerpen kan worden onderzocht of er een verschil in nieuwsdiversiteit aan te duiden is tussen deze onderwerpen. Wellicht kan dan duidelijk worden of er verschillende frames of bronnen worden ingezet bij nieuwsartikelen over schietpartijen, dan bij nieuwsartikelen die gaan over dat iemands huis is overvallen. Binnen het hoofdonderwerp 'criminaliteit' kunnen dan misschien sneller verschillen worden geconstateerd als er met meer nieuwsgebeurtenissen wordt gewerkt. Daarnaast kan bij een soortgelijk onderzoek naar meerdere nieuwsgebeurtenissen een nauwkeuriger verband worden achterhaald tussen tekstuele overlap bij landelijke en lokale nieuwsmedia, en diverse gebeurtenissen uit de actualiteit.

Bibliografie

- Albæk, E. (2011). The interaction between experts and journalists in news journalism. *Journalism*, 12(3), 335-348. <https://doi.org/10.1177/1464884910392851>
- Allern, S. (2002). Journalistic and commercial news values. *Nordicom Review*, 23(1, 2), 137-152. <https://doi.org/10.1515/nor-2017-0327>
- Althoff, M. (2018). Mediaberichten, framing en hypes: over de relatie van media en criminaliteit en de analyse hiervan. *Proces*, 97(6), 341-352. <https://doi.org/10.5553/PROCES/016500762018097006003>
- An, S-K., & Gower, K.K. (2009). How do the news media frame crises? A content analysis of crisis news coverage. *Public Relations Review*, 35(2009), 107-112. <https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2009.01.010>
- Anderson, C.W. (2016). News ecosystems. In T. Witschge, C.W. Anderson, D. Domingo, & A. Hermida (Eds.), *The SAGE Handbook of Digital Journalism* (pp. 410-423). SAGE Publications.
- Andrews, K.T., & Caren, N. (2010). Making the news: Movement organizations, media attention, and the public agenda. *American Sociological Review*, 75(6), 841-866. <https://doi.org/10.1177/0003122410386689>
- ANP (z.d.). *Kies hoe jij de media wil bereiken*. ANP Connect. <https://connect.anp.nl/tarieven>
- Archer, A.M.N., & Peterson, E. (2025). The Fragility of the Local News Trust Advantage: Evidence from Republican Attacks on Local News. *PS: Political Science & Politics*, 2025(1), 1-7. <https://doi.org/10.1017/S1049096524000775>
- Bakker, P., & Scholten, O. (2019). *Communicatiekaart van Nederland: Overzicht van media en communicatie* (10de druk). Boom Uitgevers.
- Baldasty, G.J. (1992). *The Commercialization of News in the Nineteenth Century*. University of Wisconsin Press.
- Baranova, E.A., Anikeeva, I.G., Shiryayeva, O.V., Caselles, C.G., & Shnaider, A. (2022). Ethical Principles of Journalism Communication: Media Convergence as a Transforming Factor. *Online Journal of Communication and Media Technologies*, 12(4), 1-10. <https://doi.org/10.30935/ojcm/12746>
- Bengtsson, S. (2023). The Relevance of Digital News: Themes, Scales and Temporalities. *Digital Journalism*, 13(2), 309-327. <https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2150254>
- Bennett, W.L. (1990). Toward a theory of press-state relations. *Journal of Communication*, 40(2), 103-125. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1460-2466.1990.tb02265.x>

- Bennett, W.L., & Serrin, W. (2005). The Watchdog Role of the Press. In G. Overholser, & K. Hall Jamieson (Eds.), *The Institutions of American Democracy: The Press* (pp. 169-188). Oxford University Press.
- Birkner, T., & Donk, A. (2018). Collective memory and social media: Fostering a new historical consciousness in the digital age? *Memory Studies*, 13(4), 367-383.
<https://doi.org/10.1177/1750698017750012>
- Boumans, J.W., & Vliegthart, R. (2014). 'Safety first' versus 'op de barricaden:' Een inhoudsanalyse van het nucleaire debat in Nederland. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 42(4), 358-377. <https://doi.org/10.5117/2014.042.004.004>
- Boumans, J.W., & Trilling, D. (2016). Taking stock of the toolkit: an overview of relevant automated content analysis approaches and techniques for digital journalism scholars. *Digital Journalism*, 4(1), 8-23. <https://doi.org/10.1080/21670811.2015.1096598>
- Boumans, J.W., Trilling, D., Vliegthart, R., & Boomgaarden, H. (2018). The agency makes the (online) news world go round: The impact of news agency content on print and online news. *International Journal of Communication*, 12(2018), 1768-1789.
<https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/7109>
- Brown, J.D., Bybee, C.R., Wearden, S.T., & Straughan, D.M. (1987). Invisible Power: Newspaper News Sources and the Limits of Diversity. *Journalism Quarterly*, 64(1), 45-54. <https://doi.org/10.1177/107769908706400106>
- Buzzelli, N.R., & Towery, N.A. (2021). Interscholastic inclusion: Local and National News Framing of High School Transgender Athletes. *Newspaper Research Journal*, 42(4), 469-486.
<https://doi.org/10.1177/07395329211048210>
- Clemens, E.S., & Cook, J.M. (1999). Politics and Institutionalism: Explaining Durability and Change. *Annual Review of Sociology*, 25(1999), 441-466. <https://www.jstor.org/stable/223512>
- Cohen, J. (1960). A coefficient of agreement for nominal scales. *Educational and Psychological Measurement*, 20(1), 37-46. <https://doi.org/10.1177/001316446002000104>
- Commissariaat voor de Media (2024). *Digital News Report Nederland 2024* (Nr. 2031086). Commissariaat voor de Media. https://www.cvdm.nl/wp-content/uploads/2024/06/2031086-CvdM-DigitalNewsReport-2024_def.pdf
- Costera Meijer, I. (2021). What is Valuable Journalism? Three Key Experiences and Their Challenges for Journalism Scholars and Practitioners*. *Digital Journalism*, 10(2), 230-252.
<https://doi.org/10.1080/21670811.2021.1919537>
- D'Angelo, P. (2017). Framing: Media Frames. In P. Roessler, C. A. Hoffner, & L. van Zoonen (Eds.), *The International Encyclopedia of Media Effects* (pp. 1-10). Wiley.

- Dan, V., & Raupp, J. (2018). A systematic review of frames in news reporting of health risks: Characteristics, construct consistency vs. name diversity, and the relationship of frames to framing functions. *Health, Risk & Society*, 20(5-6), 203-226.
<https://doi.org/10.1080/13698575.2018.1522422>
- De Ondernemer (2023). *Als bedrijf in de krant komen? ANP Connect helpt je effectievere persberichten te versturen*. De Ondernemer. <https://www.deondernemer.nl/media/als-bedrijf-in-de-krant-komen-anp-connect-helpt-je-effectievere-persberichten-te-versturen~3234119?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
- Deuze, M.J.P. (2002). *Journalists in The Netherlands: an analysis of the people, three issues and the (inter-) national environment*. Aksant.
- Dimmick, J., Chen, Y., & Li, Z. (2004). Competition Between the Internet and Traditional News Media: The Gratification-Opportunities Niche Dimension. *Journal of Media Economics*, 17(1), 19–33. https://doi.org/10.1207/s15327736me1701_2
- Entman, R. (1993). Framing: Toward Clarification of A Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>
- Forde, S., & Johnston, J. (2012). The news triumvirate: Public relations, wire agencies and online copy. *Journalism Studies*, 14(1), 113-129. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2012.679859>
- Gerken, F., & Van der Meer, T.G.L.A. (2019). Crisis Frame Dynamics: Frame Diversity in News Media and the Role of Governmental Actors. *Journal of International Crisis and Risk Communication Research*, 2(2), 149-180. <https://doi.org/10.30658/jicrcr.2.2.1>
- Harcup, T., & O'Neill, D. (2016). What is News? News values revisited (again). *Journalism Studies*, 18(12), 1470-1488. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2016.1150193>
- Harlow, S., & Brown, D.K. (2023). A new protest paradigm: Toward a critical approach to protest news analyses. *The International Journal of Press/Politics*, 28(2), 333-343.
<https://doi.org/10.1177/19401612231153377>
- Heider, D., McCombs, M., & Poindexter, P.M. (2005). What the Public Expects of Local News: Views on Public and Traditional Journalism. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 82(4), 952-967. <https://doi.org/10.1177/107769900508200412>
- Heiselberg, L., & Hopmann, D.N. (2024). Local journalism and its audience. *Journalism*, 25(12), 2543-2563. <https://doi.org/10.1177/14648849231173226>
- Hess, K., & Waller, L. (2017). *Local Journalism in a Digital World*. Palgrave Macmillan.
- Hét Ondernemersbelang (2024). *Welke kranten vallen onder DPG Media?* Hét Ondernemersbelang. <https://www.ondernemersbelang.nl/nieuws/welke-kranten-vallen-onder-dpg-media/>

- Hietbrink, N., Hermans, L., & Kik, Q. (2019). De burger als buitenstaander? Inclusiviteit in nieuwselectie en brongebruik tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 2018. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 47(3), 196-216. <https://doi.org/10.5117/2019.047.003.004>
- Hopmann, D.N., & Shehata, A. (2011.) The contingencies of ordinary citizen appearances in political television news. *Journalism Practice*, 5(6), 657-671. <https://doi.org/10.1080/17512786.2011.603967>
- Hoxha, A., & Hanitzsch, T. (2017). How conflict news comes into being: Reconstructing 'reality' through telling stories. *Media, War & Conflict*, 11(1), 46-64. <https://doi.org/10.1177/1750635217727313>
- Hubner, A. (2021). How did we get here? A framing and source analysis of early COVID-19 media coverage. *Communication Research Reports*, 38(2), 112-120. <https://doi.org/10.1080/08824096.2021.1894112>
- Invernizzi, A., Torre, A., Parrulli, S., Zicarelli, F., Schiuma, M., Colombo, V., Giacomelli, A., Cigada, M., Milazzo, L., Ridolfo, A., Faggion, I., Cordier, L., Oldani, M., Marini, S., Villa, P., Rizzardini, G., Galli, M., Antinori, S., Staurengi, G., & Meroni, L. (2020). Retinal findings in patients with COVID-19: Results from the SERPICO-19 study. *EClinicalMedicine*, 27(2020), 1-9. <https://doi.org/10.1016/j.eclinm.2020.100550>
- Jacobs, L., & Van Spanje, J. (2023). Gatekeeping, news values and selection: Factors determining the newsworthiness of hate crimes. *Journalism Studies*. 24(13), 1692-1710. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2023.2246076>
- Janson, H., & Olsson, U. (2001). A Measure of Agreement for Interval or Nominal Multivariate Observations. *Educational and Psychological Measurement*, 61(2), 277-289. <https://doi.org/10.1177/00131640121971239>
- Jerit, J., Zhao, Y., Tan, M., & Wheeler, M. (2018). Differences between National and Local Media in News Coverage of the Zika Virus. *Health Communication*, 34(14), 1816-1823. <https://doi.org/10.1080/10410236.2018.1536949>
- Johnston, J., & Forde, S. (2017). Churnalism: Revised and revisited. *Digital Journalism*, 5(8), 943-946. <https://doi.org/10.1080/21670811.2017.1355026>
- Joris, G., Hendrickx, J., Vercoutere, S., De Clercq, O., & De Marez, L. (2025). Paying for News Diversity? A Topic Diversity Analysis of Free and Paywalled Online News. *Journalism Practice*, 19(2), 223-242.
- Kaniss, P. (1991). *Making Local News*. University of Chicago Press.
- Keysers, C., Gazzola, V., & Wagenmakers, E.J. (2020). Using Bayes factor hypothesis testing in neuroscience to establish evidence of absence. *Nat Neurosci*, 23(1), 788-799. <https://doi.org/10.1038/s41593-020-0660-4>

- Kleemans, M., Schaap, G., & Hermans, L. (2015). Van politiek centrum Binnenhof naar Albert Cuypmarkt: Een longitudinale inhoudsanalyse van bronnen in televisienieuws. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 43(2), 151-168. <https://doi.org/10.5117/2015.043.002.151>
- Krippendorff, K. (2019). *Content Analysis: An Introduction to its Methodology*. SAGE. <https://doi.org/10.4135/9781071878781>
- Kuttschreuter, M., Gutteling, J., & Wiegman, O. (1985). Informatie over technologische risico's. *Massacommunicatie*, 13(6), 228-237.
- Landis, J.R., & Koch, G.G. (1977). The Measurement of Observer Agreement for Categorical Data. *Biometrics*, 33(1), 159-174. <https://doi.org/10.2307/2529310>
- Laursen, B., & Trapp, N.L. (2019). Experts or Advocates: Shifting Roles of Central Sources Used by Journalists in News Stories? *Journalism Practice*, 15(1), 1-18. <https://doi.org/10.1080/17512786.2019.1695537>
- Lee, C.-J., Long, M., Slater, M.D., & Song, W. (2014). Comparing Local TV News with National TV News in Cancer Coverage: An Exploratory Content Analysis. *Journal of Health Communication*, 19(12), 1330-1342. <https://doi.org/10.1080/10810730.2014.894598>
- Marsh, H.L. (1991). A comparative analysis of crime coverage in newspapers in the United States and other countries from 1960-1989: A review of the literature. *Journal of Criminal Justice*, 19(1), 67-79. [https://doi.org/10.1016/0047-2352\(91\)90083-8](https://doi.org/10.1016/0047-2352(91)90083-8)
- Mathisen, B. R. (2021). Sourcing Practice in Local Media: Diversity and Media Shadows. *Journalism Practice*, 17(4), 647-663. <https://doi.org/10.1080/17512786.2021.1942147>
- Mediahuis (zd.). *Dit is NRC*. Mediahuis. <https://www.mediahuis.com/nl/merken/nrc/>
- Mohammed, S.H.A., & McCombs, M. (2021). Intermedia Agenda Setting or International News Flow? Cross-Lagged Comparison of Elite International Newspapers. *International Journal of Communication*, 15(2021), 3948-3969. <https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/16757>
- Napoli, P. M., Stonbely, S., McCollough, K., & Renninger, B. (2016). Local Journalism and the Information Needs of Local Communities: Toward a scalable assessment approach. *Journalism Practice*, 11(4), 373-395. <https://doi.org/10.1080/17512786.2016.1146625>
- Näsi, M., Tanskanen, M., Kivivuori, J., Haara, P., & Reunanen, E. (2021). Crime News Consumption and Fear of Violence: The Role of Traditional Media, Social Media, and Alternative Information Sources. *Crime & Delinquency*, 67(4), 574-600. <https://doi.org/10.1177/0011128720922539>
- Nationaal Media Onderzoek (zd.). *Kijkcijfers*. Nationaal Media Onderzoek. <https://kijkonderzoek.nl/kijkcijfers>
- Newman, N., Fletcher, R., Robertson, C.T., Arguedas, A.R., & Nielsen, R.K. (2024). *Reuters Institute Digital News Report 2024*. Reuters Institute. <https://dx.doi.org/10.60625/RISJ-VY6N-4V57>

- Nguyen, D., & Hekman, E. (2024). The news framing of artificial intelligence: a critical exploration of how media discourses make sense of automation. *AI & Society*, 39(2024), 437-451. <https://doi.org/10.1007/s00146-022-01511-1>
- Nielsen, R. K., & Schrøder, K.C. (2014). The Relative Importance of Social Media for Accessing, Finding, and Engaging with News: An eight-country cross-media comparison. *Digital Journalism*, 2(4), 472-489. <https://doi.org/10.1080/21670811.2013.872420>
- Nielsen, R.K. (2015). Local newspapers as keystone media: the increased importance of Diminished newspapers for local political information environments. In R.K. Nielsen (Ed), *Local Journalism. The decline of newspapers and the rise of digital media* (pp. 51-72). I.B. Taurus.
- NDP Nieuwsmedia (2024). *Vrijwel heel Nederland volgt het nieuws online*. NDP Nieuwsmedia. <https://www.ndpnieuwsmedia.nl/2024/01/18/vrijwel-heel-nederland-volgt-het-nieuws-online/>
- NOS (2022). *NOS en regionale omroepen sluiten alliantie*. Over de NOS. <https://over.nos.nl/nieuws/nos-en-regionale-omroepen-sluiten-alliantie/#:~:text=De%20NOS%20en%20de%20regionale,voor%20alle%20inwoners%20van%20Nederland.>
- NOS (2023). *NOS Jaarverslag 2023*. NOS. <https://over.nos.nl/wp-content/uploads/2024/06/1.-NOS-Jaarverslag-2023-ter-publicatie-1.pdf>
- NOS Nieuws (2025). *Verdachte schietpartijen Rotterdam gearresteerd, derde slachtoffer overleden*. NOS. <https://nos.nl/artikel/2550415-verdachte-schietpartijen-rotterdam-gearresteerd-derde-slachtoffer-overleden>
- NU.nl (2025). *Willekeurige slachtoffers: dit weten we over de schietpartijen in Rotterdam*. NU.nl. <https://www.nu.nl/binnenland/6341132/willekeurige-slachtoffers-dit-weten-we-over-de-schietpartijen-in-rotterdam.html>
- Olsen, R.K. (2021). The Value of Local News in the Digital Realm – Introducing the Integrated Value Creation Model. *Digital Journalism*, 9(6), 810-834. <https://doi.org/10.1080/21670811.2021.1912623>
- Paek, H.J., Yoon, S.H., & Shah, D.V. (2005). Local news, social integration, and community participation: Hierarchical linear modeling of contextual and cross-level effects. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 82(3), 587-606. <https://doi.org/10.1177/107769900508200307>
- Park, S., Lee, J.Y., Curll, S., Fisher, C., McCallum, K., Tyrrell, P., ... Mihalovich, A. (2023). Local news and audiences' wellbeing: the roles of motivation, satisfaction, and trust. *Communication Research and Practice*, 10(1), 7-22. <https://doi.org/10.1080/22041451.2023.2281174>

- RadioFreak. (2021). *Financiering van lokale omroepen verandert, nieuwe kabinet investeert extra*. RadioFreak. <https://www.radiofreak.nl/financiering-van-lokale-omroepen-verandert-nieuwe-kabinet-investeert-extra/>
- Reinemann, C., Stanyer, J., Scherr, S., & Legnante, G. (2011). Hard and soft news: A review of concepts, operationalizations and key findings. *Journalism*, 13(2), 221-239. <https://doi.org/10.1177/1464884911427803>
- Reiner, R. (2002). Media made criminality: The representation of crime in the mass media. In R. Reiner, M. Maguire, & R. Morgan (Eds.), *The Oxford Handbook of Criminology* (pp. 302-340). Oxford University Press.
- Rijnmond Redactie (2025a). *Tientallen tips na tonen beelden verdachte van dodelijke schietpartijen*. Rijnmond. <https://www.rijnmond.nl/nieuws/1946279/tientallen-tips-na-tonen-beelden-verdachte-van-dodelijke-schietpartijen>
- Rijnmond Redactie (2025b). *81-jarige neergeschoten in IJsselmonde, derde schietpartij in twee weken*. Rijnmond. <https://www.rijnmond.nl/nieuws/1946367/81-jarige-neergeschoten-in-ijsselmonde-derde-schietpartij-in-twee-weken>
- Rijnmond Redactie (2025c). *Sendric S. zit vast voor doodschieten van drie mannen in IJsselmonde: dit is wat we tot nu toe weten*. Rijnmond. <https://www.rijnmond.nl/nieuws/1947375/sendric-s-zit-vast-voor-doodschieten-van-drie-mannen-in-ijsselmonde-dit-is-wat-we-tot-nu-toe-weten>
- Rourke, L., & Anderson, T. (2004). Validity in quantitative content analysis. *Educational Technology Research & Development*, 52(2004), 5-18. <https://doi.org/10.1007/BF02504769>
- Ruigrok, N., Scholten, O., Krijt, M., & Schaper, J. (2009). Fitna in de media: een brongerichte mediahype. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 37(3), 238-253. <https://doi.org/10.5117/2009.037.003.238>
- Ruigrok, N., Van Atteveltdt, W., Gagestein, S., & Jacobi, C. (2016). Media and juvenile delinquency: A study into the relationship between journalists, politics, and public. *Journalism*, 18(7), 907-925. <https://doi.org/10.1177/1464884916636143>
- Ruigrok, N., Van Atteveltdt, W., & Fiks, J. (2023). *Het lokaal bestuurlijke nieuws in Deventer: Een methodologische verkenning en inhoudsanalyse van het aanbod lokaal nieuws in Deventer*. LJS Media Research.
- Scolari, C.A. (2012). Media Ecology: Exploring the Metaphor to Expand the theory. *Communication Theory*, 22(2), 204-225. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2885.2012.01404.x>
- Semetko, H.A., & Valkenburg, P.M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 50(2), 93-109. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1460-2466.2000.tb02843.x>

- Singh, M.N. (2012). Jürgen Habermas's Notion of the Public Sphere: A Perspective on the Conceptual Transformations in his Thought. *The Indian Journal of Political Science*, 73(4), 633-642. <http://www.jstor.org/stable/41858870>
- Strömbäck, J. (2005). In Search of a Standard: four models of democracy and their normative implications for journalism. *Journalism Studies*, 6(3), 331-345. <https://doi.org/10.1080/14616700500131950>
- Tiffen, R., Jones, P.K., Rowe, D., Aalberg, T., Coen, S., Curran, J., ... Soroka, S. (2013). Sources in the News: A comparative study. *Journalism Studies*, 15(4), 374-391. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2013.831239>
- Turhan, N.S. (2020). Karl Pearson's chi-square tests. *Educational Research and Reviews*, 15(9), 575-580. <https://doi.org/10.5897/ERR2019.3817>
- Vandenberghe, H., d'Haenens, L., & Van Gorp, B. (2015). Demografische diversiteit in het Vlaamse perslandschap. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 43(2), 169-185. <https://doi.org/10.5117/2015.043.002.169>
- Vandenberghe, H., d'Haenens, L., & Verhoest, P. (2020). Responsieve diversiteit: een andere kijk op nieuwsdiversiteit. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 48(2), 84-97. <https://doi.org/10.5117/2020.048.002.002>
- Van Atteveldt, W. H. (2008). *Semantic Network Analysis: Techniques for Extracting, Representing, and Querying Media Content*. [PhD-Thesis - Research and graduation internal, Vrije Universiteit Amsterdam]. BookSurge.
- Van Dijk, T.A. (1995). Power and the news media. *Political communication And Action*, 6(1), 9-36.
- Van Leeuwen, K. (2017). Inbraak in 'sprookjesland': Het Europees recht en de politieke strijd rondom de commercialisering van de Nederlandse televisie. *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 130(1), 65-82. <https://doi.org/10.5117/TVGESCH2017.1.LEEU>
- Van Leuven, S., Deprez, A., & Raeymaeckers, K. (2015). Het journalistieke brongebruik in tijden van churnalism en Twitter: Een surveyonderzoek bij Vlaamse beroepsjournalisten (2008-2013). *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 43(1), 64-83.
- Vos, T.P., & Russell, F.M. (2023). Theorizing Journalism's Institutional Relationships: An elaboration of gatekeeping theory. *Journalism Studies*. 20(16), 2331-2348. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2019.1593882>
- Welbers, K., Van Atteveldt, W., Kleinnijenhuis, J., & Ruigrok, N. (2016). A Gatekeeper among Gatekeepers: News agency influence in print and online newspapers in the Netherlands. *Journalism Studies*, 19(3), 315-333. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2016.1190663>

- Williamson, K., Qayyum, A., Hider, P., & Liu, Y-H. (2012). Young adults and everyday-life information: The role of news media. *Library & Information Science Research*, 34(4), 258-264. <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2012.05.001>
- Wang, H., He, J., Zhang, X. & Liu, S. (2020). A short text classification method based on n-gram and CNN. *Chinese Journal of Electronics*, 29(2), 248–254. <https://doi.org/10.1049/cje.2020.01.001>
- Wood, J.C. (2016). Crime News and the Press. In P. Knepper & A. Johansen (Eds.), *The Oxford Handbook of the History of Crime and Criminal Justice* (pp. 301-320). Oxford University Press.
- Zhao, X., Liu, J. S., & Deng, K. (2013). Assumptions behind Intercoder Reliability Indices. *Annals of the International Communication Association*, 36(1), 419–480. <https://doi.org/10.1080/23808985.2013.11679142>

Bijlage 1: Ethiek checklist

Het onderzoek moet voldoen aan een aantal voorwaarden vanuit de *Code of Conduct for Research Integrity*, zoals bepaald door de vereniging Universiteiten van Nederland en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Deze voorwaarden staan hieronder weergegeven:

- Er wordt geen enkele potentiële schade van welke aard dan ook (fysiek, psychologisch of reputatieschade) voorzien voor de onderzoeker, de eventuele participanten of de populatie waaruit de deelnemers zijn getrokken.
- Indien relevant voor het onderzoek, zijn de participanten gezonde volwassenen die zich niet in een kwetsbare positie bevinden, met name in hun relatie met de onderzoeker.
- Indien relevant voor het onderzoek, geven participanten actief en geïnformeerd toestemming voor deelname aan het onderzoek.
- Indien relevant voor het onderzoek, ontvangen participanten volledige en nauwkeurige informatie over de doelen van het onderzoek voordat ze deelnemen.
- Er worden geen belangrijke details over het doel van het onderzoek achtergehouden of verkeerd weergegeven.
- Indien relevant voor het onderzoek, kunnen participanten zich op elk moment in (of na) het gegevensverzamelingsproces terugtrekken uit het onderzoek.
- Persoonlijke en gevoelige gegevens worden vertrouwelijk behandeld en opgeslagen in een beveiligde omgeving.

Bijlage 2a: Statement omtrent AI

Declaration Page: Use of Generative AI Tools in Course Assignments

Student Information

Name: Joshua van Meuwen

Student ID: 707807

Course Name: Master Thesis Project

Instructor Name: Dr. N. Ruigrok

Assignment Title: Master Thesis

Date: June 26th, 2025

Declaration:

Acknowledgment of Generative AI Tools

I acknowledge that I am aware of the existence and functionality of generative artificial intelligence (AI) tools, which are capable of producing content such as text, images, and other creative works autonomously.

GenAI use would include, but not limited to:

- Generated content (e.g., ChatGPT, Quillbot)
- Writing improvements, including grammar and spelling corrections (e.g., Grammarly)
- Language translation (e.g., DeepL)
- Research task assistance (e.g., finding survey scales, qualitative coding, debugging code)
- Using GenAI as a search engine tool to find academic articles or books (e.g.,

I declare that I have used generative AI tools, specifically [Name of the AI Tool(s) or Framework(s) Used], in the process of creating parts or components of my course assignment. The purpose of using these tools was to aid in generating content or assisting with specific aspects of the assignment.

I declare that I have NOT used any generative AI tools and that the assignment concerned is my original work.

Signature: [digital signature]

Date of Signature: [Date of Submission]

Extent of AI Usage

I confirm that while I utilized generative AI tools to aid in content creation, the majority of the intellectual effort, creative input, and decision-making involved in completing the assignment were undertaken by me. I have enclosed the prompts/logging of the GenAI tool use in an appendix.

Ethical and Academic Integrity

I understand the ethical implications and academic integrity concerns related to the use of AI tools in coursework. I assure that the AI-generated content was used responsibly, and any content derived from these tools has been appropriately cited and attributed according to the guidelines provided by the instructor and the course. I have

taken necessary steps to distinguish between my original work and the AI-generated contributions. Any direct quotations, paraphrased content, or other forms of AI-generated material have been properly referenced in accordance with academic conventions.

By signing this declaration, I affirm that this declaration is accurate and truthful. I take full responsibility for the integrity of my assignment and am prepared to discuss and explain the role of generative AI tools in my creative process if required by the instructor or the Examination Board. I further affirm that I have used generative AI tools in accordance with ethical standards and academic integrity expectations.

Signature: Joshua van Meuwen
Date of Signature: June 5th, 2025

Bijlage 2b: Lijst met AI-prompts

Voor het uitvoeren van de analyses in het softwareprogramma R zijn de codes mede samengesteld met de hulp van ChatGPT. Hieronder staan de belangrijkste prompts die aan ChatGPT zijn meegegeven om codes te creëren waarmee alle handelingen rond de analyses goed konden worden uitgevoerd.

Hierbij is het overigens wederom belangrijk om te melden dat dit AI-programma alleen is gebruikt voor het genereren van codes voor R, uiteraard niet voor het schrijven van teksten.

Prompt 1

Hi ChatGPT! Ik heb een vraag over het softwareprogramma R, waarin ik onder andere tidyverse gebruik.

Ik heb de volgende code:

```
data_precision <- query_documents("ijsselmonde",
  fields = c("title", "date", "text", "publisher", "url", "mediatype"),
  filters = list(publisher = c('NOS.nl', 'NU.nl', 'Algemeen Dagblad', 'De Telegraaf', 'NRC Handelsblad',
'Trouw', 'De Volkskrant', '20 uur Journaal', 'Rijnmond', 'NPO Radio 1'),
  date = list(gte = '2024-12-21', lte = '2025-04-19')),
  scroll = "5m",
  max_pages = Inf) |>
mutate(.id = as.character(.id)) |>
mutate(date = as.Date(date)) |>
arrange(title, desc(date)) |>
distinct(title, date, .keep_all = TRUE)
```

Ik wil echter nog een variabele toevoegen: mediatype. Hiervoor had ik al een aparte code gemaakt:

```
data=data|>
mutate(mediatype=case_when(publisher %in% c('Algemeen Dagblad', 'De Telegraaf') ~ 'Tabloid',
  publisher %in% c('NRC Handelsblad', 'Trouw', 'De Volkskrant') ~ 'Kwaliteit',
  publisher %in% c('NOS.nl', 'NU.nl') ~ 'Online_Landelijk',
  publisher %in% c('Rijnmond') ~ 'Online_Lokaal',
  publisher %in% c('20 uur Journaal') ~ 'Televisie',
  publisher %in% c('NPO Radio 1') ~ 'Radio'))
```

Is er een manier om deze codes samen te voegen, zodat ik in 'data_precision' ook de variabele 'mediatype' heb? Als ik meer gegevens moet aanleveren om je te helpen, hoor ik het graag!

Prompt 2

Hi ChatGPT! Om de betrouwbaarheid van de data te meten, wil ik iemand anders een deel van mijn data laten coderen. Dus niet alleen de data van Rijnmond, maar ook van alle andere nieuwsmedia. Dit hoeft niet veel te zijn, ik denk dat in één subsetje 50 artikelen/fragmenten van de diverse nieuwsmedia moet zitten. Op basis van deze uitkomsten hoop ik uiteindelijk middels Cohen's Kappa de betrouwbaarheid van mijn onderzoek te bepalen.
Hoe kan ik het beste een subsetje laten maken?

Prompt 3

Hmm, hij genereert een code van een coding job die al bestaat, maar nog niet is afgerond. Hoe kan ik dat verhelpen?

Prompt 4

Ik krijg nog steeds dezelfde url. Zie ik misschien toch nog iets boven het hoofd?

Prompt 5

Bij de subset_small regel krijg ik de volgende foutmelding:

```
Error in slice_sample():  
! n must be a constant.  
Caused by error in n():  
! Must only be used inside data-masking verbs like mutate(), filter(), and  
  group_by().
```

Hoe kan ik dit aanpakken?

Prompt 6

Hi daar ben ik weer! Ik heb een vraagje over mijn data precision-set. Ik wil weten hoeveel uitzendingen van het nieuwsprogramma 'Rijnmond Vandaag' ik in deze set heb. Met wat voor code kan ik dit het beste checken in R? Hoor het graag!

Prompt 7

En wat als ik alleen artikelen van Rijnmond.nl wil tellen, maar niet de uitzendingen van Rijnmond Vandaag? Van mijn data van Rijnmond hebben alle artikelen/teksten het label 'Rijnmond,' maar slechts een deel daarvan ook het label 'Rijnmond Vandaag.' Hoe kan ik alleen de data zien die het label 'Rijnmond Vandaag' heeft?

Prompt 8

Ik heb inmiddels aan het berekenen geslagen met de Cohen's Kappa, ook met dank aan mijn begeleider. Zij heeft mij een code gegeven waarmee ik de Kappa van de individuele vragen kan berekenen, alleen komt er opeens een foutmelding. Ik stuur alles even door:

```
ijsselmonde_pre_schiet = tot |>
  filter(variable == "precision_schietpartijen") #precision_schietpartijen is de variabele

tot2 <- ijsselmonde_pre_schiet |>
  mutate(value = as.numeric(as.factor(value))) |>
  tidyr::pivot_wider(
    names_from = coder,
    values_from = value,
    values_fn = dplyr::first # of: values_fn = ~.[1]
  ) |>
  filter(!is.na(Joshua), !is.na(Gijs)) |>
  select(-unit_id, -variable) |>
  as.matrix()
```

Bij tot2 krijg ik de volgende foutmelding: Error in `filter()`:

 In argument: `!is.na(Joshua)`.

Caused by error:

!`..1` must be of size 0 or 1, not size 900.

Hoe nu verder?

Prompt 9

Er gaat weer iets mis vrees ik. Bij het opslaan van resultaten en het maken van een kruistabel krijg ik deze foutmelding: Error in `data\_precision[[var]]`:

! Can't extract column with `var`.

✘ `var` must be numeric or character, not a function.

Prompt 10

Helaas lukt het nog niet, want ik krijg nu deze foutmelding: Error in `map()`:

 In index: 1.

Caused by error in `table()`:

! all arguments must have the same length

Prompt 11

Ik krijg nu het volgende:

- Bij iedere variabele geeft hij bij 'p-waarde' NA aan
- Bij iedere variabele geeft hij bij 'significant' aan dat de kolom niet bestaat

Dat lijkt mij volgens mij niet juist. Wat moet ik nu doen?

Prompt 12

Hi ChatGPT! Ik ben de analyses aan het voorbereiden en ik bedenk mij dat ik de Chikwadraat test beter per deelvraag of hypothese moet doen. Dan is het voor mij wat overzichtelijker.

Ik heb nu bijvoorbeeld de volgende hypothesen:

Hypothese 1a: Rond publicaties over criminaliteit gebruiken lokale nieuwsmedia vaker het conflictframe dan landelijke nieuwsmedia.

Hypothese 1b: Rond publicaties over criminaliteit gebruiken lokale nieuwsmedia vaker het human interest-frame dan landelijke nieuwsmedia.

Met al mijn eerder gedane testen in het achterhoofd: hoe moet ik in R de analyse zodanig uitvoeren dat ik deze hypothesen kan bevestigen of ontkennen?

Prompt 13

Ik krijg deze foutmelding: Error in `filter()`:

 In argument: `criminaliteit == 1`.

Caused by error:

! object 'criminaliteit' not found

Prompt 14

Nu zie ik deze foutmelding: Error in `mutate()`:

 In argument: `criminaliteit = if\_else(...)`.

Caused by error:

! `criminaliteit` must be size 234 or 1, not 5.

Prompt 15

Ik krijg dit in mijn tabel te zien: < table of extent 0 x 0 >

Heel gek, alsof er opeens helemaal geen data is. Hoe nu verder?

Prompt 16

Hi! Ik krijg nu opeens deze foutmelding:

Error in `summarise()`:

 In argument: `across(all\_of(themas), ~mean(. == "JA", na.rm = TRUE) \* 100)`.

Caused by error in `across()`:

 In argument: `all\_of(themas)`.

Caused by error in `all\_of()`:

! Can't subset elements that don't exist.

✘ Elements `precision\_schietpartijen`, `precision\_slachtoffer`, `precision\_dader`,
`precision\_motief`, and `precision\_nasleep` don't exist.

Maar dat snap ik niet, want de elements zijn de kolomnamen en die bestaan toch gewoon? Zie ik hier iets over het hoofd?

Prompt 17

Zou je het misschien kunnen uitsplitsen naar soort medium? En misschien ook wel naar tijd, wellicht dat dat ook nog interessante inzichten oplevert.

Prompt 18

Ik heb nu een diagram gemaakt, maar als ik de afbeelding wil downloaden, zijn de titel en de teksten van de legenda ietwat te groot. Kan ik deze ook kleiner maken?

Prompt 19

Twee vragen:

1: Ik heb ergens twee verschillende lijngrafieken. Is het mogelijk om beide lijnen, dus voor lokaal en landelijk, in één grafiek te zetten?

2: Kan ik de legenda met de frames nog bewerken in de code? Ik wil namelijk andere benamingen voor de frames.

Prompt 20

Wat de grafiek betreft: ik ben denk ik niet helemaal duidelijk geweest. Ik wil één grafiek met alle lijnen: dus zowel landelijk als lokaal in dezelfde grafiek én dus ook alle lijnen voor de frames in dezelfde grafiek.

Prompt 21

Hi ChatGPT! Ik wilde nog even kijken naar brongebruik en ik wilde zien wat de verdeling was over mijn data. Ik analyseer dus landelijke en lokale nieuwsmedia en ik heb de volgende soorten bronnen in mijn dataframe: 'Bron_organen,' 'Bron_politici,' 'Bron_experts,' 'Bron_persbureaus,' 'Bron_anderemedia,' 'Bron_ooggetuigen,' 'Bron_socialmedia' en 'Bron_overig.' Hoe kan ik de exacte aantallen hiervan zien?

Prompt 22

Is het ook mogelijk om dit mooi te visualiseren middels een taartdiagram? Met zowel absolute getallen als percentages erbij?

Prompt 23

Ik wil eigenlijk de opmaak veranderen, want in de taart zelf staat een hoop tekst die ik lastig kan lezen. Valt daar nog iets tegen te doen; hetzij kleiner maken, hetzij helemaal weg doen? Wat raad jij aan?

Prompt 24

Oh wow dit ziet er tof uit! Alleen staan de lijntjes buiten de taart helemaal niet goed. De aantallen kloppen wel, maar de posities van die lijnen niet. Sommige stukken hebben geen lijn, en sommige juist twee. Kan ik hier nog iets tegen doen?

Prompt 25

Ik heb zojuist gekeken naar inhoudelijke gelijkenis tussen deze nieuwsmedia. Oftewel: in hoeverre ze de berichtgeving van elkaar overnemen. Hiervoor zijn twee variabelen berekend. Allereerst de variabele 'weight,' die aangeeft in hoeverre een artikel in de basis overlap vertoont. Ook berekende ik de variabele 'n-gram,' dit is een maat in de statistiek die de opeenvolging van items in data aangeeft. Voor tekst betekent dit de creatie van een woordgroep. Uiteindelijk kwam ik met deze resultaten:

	soortmedia	invloed	aantal	percentage
1	Landelijk	Origineel	31	52.542373
2	Landelijk	Overlap15	25	42.3729
3	Landelijk	Zelfde gebeurtenis	13	22.033898
5	Lokaal	Origineel	27	61.363636
6	Lokaal	Overlap8	18	18.181818
7	Lokaal	Zelfde gebeurtenis	8	18.181818
4	Lokaal	Kopie 1	2	2.272727

Is het nodig om hier een chikwadraat test uit te voeren, zodat de significantie kan worden gemeten?

Prompt 26

Hi ChatGPT! Ik ben nog even extra aan de slag gegaan met mijn hypothesen en ik heb iets ontdekt waar ik nogal vraagtekens bij heb.

Een tijdje terug had ik twee hypothesen over framing gestuurd. Daarvoor heb ik nu deze bevindingen:

1a: X-squared = 3.3446, df = 2, p-value = 0.1878

1b: Fisher p-value = 0.007467

Maar daarvoor had ik uit een tabel deze resultaten opgedaan:

Frames	Landelijk aantal	Landelijk in %	Lokaal aantal	Lokaal in %	Totaal in %
1: Conflictframe	44	74.6%	30	68.2%	55.6%
2: Economisch frame	0	0.0%	1	2.3%	0.8%
3: Human interest-frame	22	37.3%	27	61.4%	36.8%
4: Moraliteitsframe	7	11.9%	2	4.6%	6.8%

Dit wijst uit dat landelijke media (in exacte aantallen) vaker het conflictframe hebben gebruikt, precies ook wat hypothese 1a zegt. De Chikwadraattoets wijst echter uit dat deze hypothese niet klopt. Hypothese 1b kan juist worden geaccepteerd, terwijl lokale media vaker het human interest-frame hebben gebruikt volgens de tabel. Hoe kan deze tegenstrijdigheid worden verklaard?

Prompt 27

Even een snelle vraag tussendoor: ik wil een xlsx maken van mijn dataframe, maar ik krijg deze foutmelding: Error: Error in libxlsxwriter: 'String exceeds Excel's limit of 32,767 characters.'

Wat kan ik hier tegen doen?

Prompt 28

Oh en ik heb nog een vraag. Ik heb uitgezocht hoeveel van mijn artikelen gaan over bijvoorbeeld de dader, of de nasleep van de schietpartijen in IJsselmonde. Als ik ook nog een lijst wil met exacte percentages van hoe vaak bepaalde thema's rondom de schietpartijen in IJsselmonde voorkomen, hoe moet ik dat dan in R invullen?

Prompt 29

Hi daar ben ik weer! Ik was een tijdje terug een donutdiagram aan het maken, maar ik wil nu één donut met de verdeling van het brongebruik bij de landelijke nieuwsmedia en één donut met de verdeling bij de lokale nieuwsmedia. Hoe moet ik dit invullen?

Prompt 30

Het ziet er nog niet helemaal goed uit. De rechterdiagram is slechts voor driekwart gevuld en over het algemeen ziet het er nog wat rommelig uit. Hoe kan ik dit oplossen?

Prompt 31

Nee sorry, de percentages in de donut zien er nog niet zo mooi uit. Het probleem met de donut is ook nog steeds niet opgelost. Wat kan ik nog eventueel doen? Is het misschien ook een idee om een facet_grid te doen, of kan het alsnog wordt gefixed?

Prompt 32

De rechterdonut is nog steeds niet helemaal volledig. Hoe kan dat, en is er misschien nóg een manier om het op te kunnen lossen?

Prompt 33

Het lukt nog steeds niet, maar ik ga gewoon door. De waarden kloppen namelijk wel gewoon! Dank in ieder geval!

Prompt 34

Hi ChatGPT! Ik ben bijna klaar met de scriptie! Een van de feedbackpunten van mijn begeleider was dat ze verwachtte dat ik voor het gebruik van frames een spreidingsmaat zou hebben gemaakt. Valt dat toevallig ook in R te maken? De frames konden worden gemeten via JA, ONDUIDELIJK en NEE. Maar voor het gemak van ONDUIDELIJK ook worden hercodeerd naar NEE.

Prompt 35

Hallo! Het is mogelijk dat ik een staafdiagram kan maken met de tabel 'tab_invloed'? Die tabel ziet er namelijk zo uit:

	invloed			
soortmedia	Kopie	Origineel	Overlap	Zelfde gebeurtenis
Landelijk	6	21	24	8
Lokaal	3	22	17	2

Prompt 36

Wat nou als ik de volgorde in de staafdiagram wil wijzigen, dus eerst 'origineel,' dan 'overlap,' dan 'zelfde gebeurtenis' en dan pas 'kopie'?

Prompt 37

Er is toch nog iets extra's bijgekomen, haha. Ik heb een tijdje terug een analyse gedaan naar de mate van tekstuele overlap tussen lokale en landelijke nieuwsmedia. In de meta-data had ik al een

'mutate' gedaan waarin ik alle data had opgesplitst in landelijk en lokaal. Echter kreeg ik ook nog het idee om te onderzoeken wat de mate van overlap is tussen media binnen één bepaald mediaconglomeraat. Ik maak hieronder even een verdeling voor je:

NOS: NOS Radio 1 Journaal, Nieuws en Co, NOS Met het Oog op Morgen, NOS Achtuurjournaal, NOS.nl

DPG Media: Algemeen Dagblad, De Volkskrant, Trouw, NU.nl

Mediahuis: NRC Handelsblad, De Telegraaf

Rijnmond: Rijnmond Vandaag, Rijnmond.nl

Is het mogelijk om een analyse te doen waarbij kan worden onderzocht in hoeverre tekstuele overlap terugkomt bij de nieuwsmedia binnen één mediaconglomeraat/mediaorganisatie? Dank voor je hulp alvast!

Prompt 38

```
Ik heb dit script gemaakt: overlap=invloed|>group_by(to)|>
mutate(mediagroep=ifelse(to_mediagroep=='NOS', 'Rijnmond', 'DPG Media', 'Mediahuis'))|>
slice_max(order_by=ngram3, n=1)|>
mutate(invloed = case_when(weight<.2 ~ "Origineel",
weight>=.2 & weight<.4 ~ "Overlap",
weight>=.4 & weight<.6 ~ "Zelfde gebeurtenis",
weight>=.6 ~ "Kopie"))|>
filter(! is.na(invloed))|>
group_by(soortmedia, invloed)|>
summarize(n=n())|>
mutate(perc=n/sum(n)*100)
```

Maar ik krijg deze foutmelding: Error in `mutate()`:

```
i In argument: `mediagroep = ifelse(to_mediagroep == "NOS", "Rijnmond", "DPG Media",
"Mediahuis")`.
```

```
i In group 1: `to = "-DNfZYBhYeNmrMoOfV6"`.
```

Caused by error in `ifelse()`:

```
! unused argument ("Mediahuis")
```

Run `rlang::last\_trace()` to see where the error occurred.

Prompt 39

Er zijn meerdere dingen niet helemaal goed gegaan:

1: In mijn databestand 'invloed' komt het nu voor dat onder de variabele 'publisher', De Telegraaf staat aangegeven als 'overig' bij de variabele 'to_soortmedia'. Dit moet veranderd worden naar 'Landelijk'. Hoe kan ik dit aanpassen?

2: Bij 'mediagroep' zie ik 'Rijnmond' en 'overig' staan. Dit klopt niet, omdat ik natuurlijk o.a. DPG Media en Mediahuis als mediagroepen heb. Wat gaat hier mis?

Bijlage 3: Codeboek voor analyse

Deel 1: Controlevraag	
<p>Eerst de controlevraag: Is deze tekst gerelateerd aan de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde?</p> <p>Antwoorden kan met JA of NEE; in het geval van 'NEE' wordt de tekst direct overgeslagen</p> <p>Hier mag alleen JA worden ingevuld als het hoofdonderwerp van de tekst te maken heeft met de schietpartijen. Als het onderwerp kort – als voorbeeld of voetnoot – wordt vermeld, dan telt dit niet mee.</p>	
Deel 2: Thema's binnen de schietpartijen	
Thema	Uitleg
Thema 1: Berichten over de schietpartijen	Nieuwsberichten waarin de gebeurtenissen van de daadwerkelijke schietpartijen worden vermeld, dan wel samengevat. Hier kan dus bijvoorbeeld worden bericht dat een schietpartij heeft plaatsgevonden, of dat er een persconferentie over de gebeurtenis wordt georganiseerd. Let op: dit betreft dus alleen de schietpartijen die in december 2024 en januari 2025 hebben plaatsgevonden. Andere incidenten die zich voltrokken in Rotterdam óf in de wijk IJsselmonde vallen niet onder dit thema. In het geval van een online nieuwsartikel moet minstens één alinea over dit thema gaan. In het geval van een radio- of televisie-uitzending moet minstens één item/segment over dit thema gaan.
<p>Vraag: Worden in deze tekst de daadwerkelijke schietpartijen nadrukkelijk genoemd?</p> <p>Antwoorden kan met JA of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit thema zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Thema 2: Berichten over de slachtoffers	Nieuwsberichten waarin de focus wordt gelegd op (details rond) de verschillende slachtoffers van de schietpartijen in IJsselmonde. Deze kunnen melden dat de persoon in kwestie is overleden, hoe en waar diegene is aangetroffen of waarin meer informatie wordt gegeven over zijn identiteit. Als er bijvoorbeeld in de tekst wordt vermeld dat er een 58-jarige man is overleden na de schietpartijen, dan valt dit onder dit thema. In het geval van een online nieuwsartikel moet minstens één alinea over dit thema gaan. In het geval van een radio- of televisie-uitzending moet minstens één item/segment over dit thema gaan.
<p>Vraag: Worden in deze tekst één of meerdere slachtoffers van de schietpartijen nadrukkelijk genoemd?</p> <p>Antwoorden kan met JA of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit thema zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Thema 3: Berichten over de	Nieuwsberichten die gaan over wie verantwoordelijk wordt gehouden voor de schietpartij en die informatie bevatten over de mogelijke verdachte. Dit kan je herkennen aan waarin meer wordt verteld over bijvoorbeeld hun naam, leeftijd en

(vermoedelijke) dader	woonplaats. Ook kan dit betrekking hebben op nieuwsberichten waarin wordt vermeld dat de dader is opgepakt, waarin dieper wordt ingezoomd op zijn verleden of waarin een bekentenis wordt gedaan. Binnen dit thema valt niet alleen nieuws rondom de daadwerkelijke schutter, Sendric S., maar ook nieuws over andere mogelijke verdachten. Als er dus een verdachte wordt genoemd die aan de schietpartijen wordt gelinkt, maar deze verdachte is een andere individu dan Sendric S., dan valt deze tekst binnen dit thema. In het geval van een online nieuwsartikel moet minstens één alinea over dit thema gaan. In het geval van een radio- of televisie-uitzending moet minstens één item/segment over dit thema gaan.
<p>Vraag: Wordt in deze tekst de dader, Sendric S. OF een andere mogelijke verdachte nadrukkelijk genoemd?</p> <p>Antwoorden kan met JA of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit thema zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Thema 4: Berichten over het motief van de (vermoedelijke) dader	Nieuwsberichten die proberen aan te duiden waarom de (vermoedelijke) dader de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde zou kunnen hebben geïnitieerd. Deze kunnen gebaseerd zijn op politieverklaringen, psychologisch onderzoek en/of speculatie van wijkbewoners, bekenden of experts. Ook kan het hier gaan over vermeldingen van mogelijke redenen. Als er dus in een tekst door een bepaalde partij een vermoeden wordt gedaan over het ‘waarom’ achter deze schietpartijen, dan valt dit binnen het thema. In het geval van een online nieuwsartikel moet minstens één alinea over dit thema gaan. In het geval van een radio- of televisie-uitzending moet minstens één item/segment over dit thema gaan.
<p>Vraag: Wordt in deze tekst een mogelijk motief van de dader/verdachte nadrukkelijk genoemd?</p> <p>Antwoorden kan met JA of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit thema zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Thema 5: Berichten over de nasleep	Nieuwsberichten die de nadruk proberen te leggen op de emotionele impact in de wijk/Rotterdam ná de schietpartijen en de reacties vanuit de (lokale) gemeenschap. Dit kunnen interviews zijn met buurtbewoners, familie of vrienden, maar ook beschrijvingen van de sfeer in IJsselmonde na de gebeurtenis. Denk bij dit laatste bijvoorbeeld aan een bezoek van de burgemeester aan de Rotterdamse wijk. Ook vallen nieuwsberichten binnen dit thema als er verdere ontwikkelingen zijn binnen de schietpartijen. Denk hierbij aan dat de (vermoedelijke) dader is opgepakt, dat er nieuw bewijs is aangetroffen of dat er een mogelijk motief bekend is. Ook verhalen waarin de schietpartijen worden vergeleken met eerdere incidenten om een mogelijke trend aan te duiden, vallen binnen dit thema. In het geval van een online nieuwsartikel moet minstens één alinea over dit thema gaan.

	In het geval van een radio- of televisie-uitzending moet minstens één item/segment over dit thema gaan.
<p>Vraag: Wordt in deze tekst de nasleep van de schietpartijen besproken?</p> <p>Antwoorden kan met JA of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit thema zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Deel 3: Framing	
Type frame	Uitleg
Frame 1: Conflictframe	Een frame dat wordt gebruikt om in het artikel voornamelijk te berichten over conflicten tussen individuen, groepen of instellingen. Denk hierbij aan artikelen over wat er tijdens de schietpartijen heeft plaatsgevonden, of dat ze überhaupt hebben plaatsgevonden. In het geval van een online nieuwsartikel moet minstens één alinea elementen uit dit frame bevatten. In het geval van een radio- of televisie-uitzending moet minstens één citaat of zin elementen uit dit frame bevatten.
<p>Vraag: Komen elementen uit het conflictframe zichtbaar terug in deze tekst?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is (een of meerdere elementen uit) dit frame zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Frame 2: Economisch frame:	Een frame dat wordt gebruikt om in het artikel naar de actualiteit te kijken vanuit mogelijke gevolgen van de schietpartijen voor de (lokale) economie. Denk hierbij aan het berichten over dat lokale winkels minder winst behalen door de schietpartijen, omdat mensen uit de wijk minder snel uit huis durven te gaan. In het geval van een online nieuwsartikel moet minstens één alinea elementen uit dit frame bevatten. In het geval van een radio- of televisie-uitzending moet minstens één citaat of zin elementen uit dit frame bevatten.
<p>Vraag: Komen elementen uit het economisch frame zichtbaar terug in deze tekst?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is (een of meerdere elementen uit) dit frame zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Frame 3: Human interest-frame	Een frame dat wordt gebruikt om in het artikel de actualiteit vanuit een menselijk perspectief persoonlijker te maken. Denk hierbij aan het berichten over de impact van de schietpartijen op de wijk of reacties van bekenden/familieleden van slachtoffers. Als wijkbewoners of andere betrokkenen dus vertellen over wat voor impact de schietpartijen op hen/hun mentale gezondheid heeft gehad of ze uiten

	<p>hun mening over wat er heeft plaatsgevonden, dan valt dat binnen dit frame. In het geval van een online nieuwsartikel moet minstens één alinea elementen uit dit frame bevatten. In het geval van een radio- of televisie-uitzending moet minstens één citaat of zin elementen uit dit frame bevatten.</p>
<p>Vraag: Komen elementen uit het human interest-frame zichtbaar terug in deze tekst?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is (een of meerdere elementen uit) dit frame zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
<p>Frame 4: Moraliteitsframe</p>	<p>Een frame dat wordt gebruikt om de actualiteit in de context te plaatsen van bepaalde waarden, morele voorschriften en/of religieuze of culturele stellingen. Denk hierbij aan het berichten over redenen waarom de dader de schietpartijen zou hebben willen uitvoeren. Speculaties over een mogelijk motief vanuit een bepaalde partij – zoals wijkbewoners of de politie – horen hier ook bij. In het geval van een radio- of televisie-uitzending moet minstens één citaat of zin elementen uit dit frame bevatten.</p>
<p>Vraag: Komen elementen uit het moraliteitsframe zichtbaar terug in deze tekst?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is (een of meerdere elementen uit) dit frame zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
<p>Deel 4: Brongebruik</p>	
Type bron	Uitleg
Type 1: Institutionele organen	<p>Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen via mensen die aangesloten zijn bij een belangrijk orgaan binnen Rotterdam. Dit kunnen mensen zijn die werken voor de gemeente Rotterdam, maar ook voor de Rotterdamse politie, het Openbaar Ministerie of die binnen Rotterdam werkzaam zijn als advocaat. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene zichtbaar wordt vermeld in het artikel, dan wel de radio- of televisie-uitzending.</p>
<p>Vraag: Is aan deze tekst duidelijk te zien dat institutionele organen als bron zijn gebruikt?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit type bron zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Type 2: Lokale politici	<p>Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen via mensen die binnen de gemeente Rotterdam een politieke functie bekleden. Denk hierbij aan de burgemeester van Rotterdam, maar ook aan wethouders die binnen de gemeente werkzaam zijn. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene zichtbaar</p>

	wordt vermeld in het artikel, dan wel de radio- of televisie-uitzending.
<p>Vraag: Is aan deze tekst duidelijk te zien dat lokale politici als bron zijn gebruikt?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit type bron zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Type 3: Experts	Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen via (lokale) mensen die een expertise hebben rond een bepaald onderwerp. In het geval van de schietpartijen in IJsselmonde kunnen dit mensen zijn die veel afweten over geweld, zoals criminologen of docenten die lesgeven in criminaliteit. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene zichtbaar wordt vermeld in het artikel, dan wel de radio- of televisie-uitzending.
<p>Vraag: Is aan deze tekst duidelijk te zien dat experts (of bronnen met een zekere expertise) als bron zijn gebruikt?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit type bron zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Type 4: Persbureaus	Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen van persberichten die door persbureaus als het ANP zijn verspreid. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene zichtbaar wordt vermeld in het artikel, dan wel de radio- of televisie-uitzending.
<p>Vraag: Is aan deze tekst duidelijk te zien dat persbureaus als bron zijn gebruikt?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit type bron zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Type 5: Andere (nieuws)media	Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen van (redacties van) andere media. Dit kunnen kranten zijn, maar ook online nieuwssites of radio- en televisiejournaals. Als dus wordt aangegeven dat de informatie komt van bijvoorbeeld programma's als RTL Nieuws, Hart van Nederland of de ochtendshow van Radio Veronica, dan wordt dit voor deze type bron meegeteld. Als een nieuwsmedium zichzelf noemt, dan telt dit niet mee. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene zichtbaar wordt vermeld in het artikel, dan wel de radio- of televisie-uitzending.
<p>Vraag: Is aan deze tekst duidelijk te zien dat andere (nieuws)media als bron zijn gebruikt?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit type bron zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	

Type 6: Ooggetuigen en/of wijkbewoners	Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen via burgers die een van de schietpartijen in IJsselmonde in het echt plaats hebben zien vinden. Ook mensen die woonachtig zijn in de wijk of die zich op een of andere manier verbonden voelen aan de slachtoffers, zoals nabestaanden, worden voor deze type bron meegenomen. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene zichtbaar wordt vermeld in het artikel, dan wel de radio- of televisie-uitzending.
<p>Vraag: Is aan deze tekst duidelijk te zien dat ooggetuigen of wijkbewoners als bron zijn gebruikt?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit type bron zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Type 7: Social media	Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen via berichten die door burgers of instanties op sociale media zijn gepubliceerd. Als er dus in het artikel/fragment wordt vermeld dat de een stuk informatie afkomstig is van de politie die iets heeft geschreven op X (voorheen Twitter), dan wordt dit hier ook meegeteld. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene zichtbaar wordt vermeld in het artikel, dan wel de radio- of televisie-uitzending.
<p>Vraag: Is aan deze tekst duidelijk te zien dat berichten van sociale media als bron zijn gebruikt?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit type bron zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	
Type 8: Overig	Berichten waarin staat vermeld dat de informatie is verkregen via een andere vorm van bron dan dat hierboven staat aangegeven. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene zichtbaar wordt vermeld in het artikel, dan wel de radio- of televisie-uitzending.
<p>Vraag: Vallen er binnen deze tekst partijen op - anders institutionele organen, politici, experts, persbureaus, andere media, ooggetuigen en/of sociale media - die als bron zijn gebruikt?</p> <p>Codering: Antwoorden kan met JA, ONDUIDELIJK of NEE</p> <p>Als deze vraag met JA wordt geantwoord, dan is dit type bron zonder twijfel aanwezig in de tekst</p>	

Bijlage 4: Document voor intercodeurbetrouwbaarheid

Opmerking van de auteur

Let op: de manier waarop de formuleringen van de variabelen binnen de operationalisatie zijn gemonteerd, wijken enigszins af van de definitieve formuleringen. Op basis van – feedback op – de intercodeurbetrouwbaarheid zijn hier nog namelijk lichte aanpassingen in gemaakt. De kern is echter onveranderd gebleven.

Introductie

Enorm bedankt dat je mij wil helpen voor mijn onderzoek! In dit document lees je alles wat je moet weten als je aan de slag wil gaan.

Wat is de bedoeling?

Voor dit onderzoek worden verschillende artikelen en fragmenten geanalyseerd van de radioprogramma's NOS Radio 1 Journaal, Nieuws & Co; het NOS Achtuurjournaal; het lokale nieuwsprogramma Rijnmond Vandaag; drie kwaliteitskranten: De Volkskrant, NRC en Trouw; twee tabloids: het AD en De Telegraaf en drie online nieuwsmedia: NOS.nl, NU.nl en Rijnmond.nl. In deze data wordt onderzocht in hoeverre deze nieuwsmedia van elkaar verschillen in hun berichtgeving over de schietpartijen die afgelopen december en januari plaatsvonden in de Rotterdamse wijk IJsselmonde. Om ervoor te zorgen dat het onderzoek betrouwbaar is, heb ik jouw hulp nodig. Aan jou de taak om een kleine greep uit de data te coderen, op basis van de topics die hieronder staan uitgelegd. Jouw bijdrage kan mij helpen in het meten van de betrouwbaarheid van dit onderzoek.

Mochten er vragen zijn op basis van dit document of er is iets nog niet helemaal duidelijk: stuur mij dan vooral een berichtje en dan help ik je verder. In ieder geval nogmaals enorm bedankt voor je hulp!

Allereerst is het natuurlijk belangrijk om te weten: wat betekent alles eigenlijk? Aangezien dit onderzoek dus gaat over nieuwsberichtgeving rond de schietpartijen in de Rotterdamse wijk IJsselmonde, moet er eerst helder worden gemaakt welke nieuwsonderwerpen binnen deze actualiteit ter sprake kunnen komen, hoe wordt dit onderwerp wordt geframed en wie hierbij aan het woord komt. Hieronder staat alles uitgelegd!

De controlevraag

Als eerste krijg je een controlevraag. Hiermee wordt gecheckt of de tekst in kwestie gerelateerd is aan de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde. Als dat het geval is, klik je op Ja. Als dit niet het geval is, klik je op Nee. Dan wordt de tekst ook gelijk overgeslagen en ga je door naar de volgende. Ook als de schietpartijen kort worden genoemd (bijvoorbeeld in een of twee zinnen), maar de tekst gaat over iets totaal anders (zoals de Wekdienst van de NOS), dan mag je de tekst ook overslaan.

Topic 1: Thema's binnen de schietpartijen

Binnen het hoofdonderwerp 'schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde' vallen een hoop verschillende onderwerpen, want het gaat immers niet alleen over de schietpartijen. Er kan ook worden bericht over wie de slachtoffers precies zijn, of over wat er in de wijk/stad Rotterdam ná de schietpartijen plaatsvindt. Voor dit deel van de onderzoeksdata wordt gekeken naar welk thema binnen de schietpartijen in het artikel/fragment wordt besproken.

Belangrijk om hier te weten: hier kan één thema besproken worden, maar in het desbetreffende artikel/fragment kunnen ook meerdere thema's aan het licht komen. Het kan dus goed voorkomen dat in hetzelfde artikel/fragment wordt gesproken over zowel de daadwerkelijke schietpartijen in IJsselmonde, als over de (vermoedelijke) dader en een potentieel motief. De thema's die voor dit onderzoek zijn samengesteld, zijn als volgt:

- Thema 1 – Berichten over de schietpartijen: Nieuwsberichten waarin de gebeurtenissen van de daadwerkelijke schietpartijen worden vermeld, dan wel samengevat. Hier kan dus bijvoorbeeld worden bericht dat een schietpartij heeft plaatsgevonden, of dat er een persconferentie over de gebeurtenis wordt georganiseerd. Let op: dit betreft dus alleen de schietpartijen die in december 2024 en januari 2025 hebben plaatsgevonden. Andere incidenten die zich voltrokken in Rotterdam óf in de wijk IJsselmonde vallen niet onder dit thema. Minstens één alinea in het artikel/fragment moet over dit thema gaan.
- Thema 2 – Berichten over de slachtoffers: Nieuwsberichten waarin de focus wordt gelegd op (details rond) de verschillende slachtoffers van de schietpartijen in IJsselmonde. Deze kunnen melden dat de persoon in kwestie is overleden, hoe en waar diegene is aangetroffen of waarin meer informatie wordt gegeven over zijn identiteit. Als er bijvoorbeeld in de tekst wordt vermeld dat er een 58-jarige man is overleden na de schietpartijen, dan valt dit onder dit thema. Dit thema kan ook eventueel samengaan met

Thema 1, waarin de daadwerkelijke schietpartijen concreet in de tekst worden vermeld.

Minstens één alinea in het artikel/fragment moet over dit thema gaan.

- Thema 3 – Berichten over de (vermoedelijke) dader: Nieuwsberichten die gaan over wie verantwoordelijk wordt gehouden voor de schietpartij en die informatie bevatten over de mogelijke verdachte. Dit kan je herkennen aan waarin meer wordt verteld over bijvoorbeeld hun naam, leeftijd en woonplaats. Ook kan dit betrekking hebben op nieuwsberichten waarin wordt vermeld dat de dader is opgepakt, waarin dieper wordt ingezoomd op zijn verleden of waarin een bekentenis wordt gedaan. Binnen dit thema valt niet alleen nieuws rondom de daadwerkelijke schutter, Sendric S., maar ook nieuws over andere mogelijke verdachten. Als er dus een verdachte wordt genoemd die aan de schietpartijen wordt gelinkt, maar deze verdachte is een andere individu dan Sendric S., dan valt deze tekst binnen dit thema. Minstens één alinea in het artikel/fragment moet over dit thema gaan.
- Thema 4 – Berichten over het motief van de (vermoedelijke) dader: Nieuwsberichten die proberen aan te duiden waarom de schietpartijen in Rotterdam-IJsselmonde hebben plaatsgevonden. Deze kunnen gebaseerd zijn op politieverklaringen, psychologisch onderzoek en/of speculatie van wijkbewoners, bekenden of experts. Ook kan het hier gaan over vermeldingen van mogelijke redenen. Als er dus in een tekst door een bepaalde partij een vermoeden wordt gedaan over het ‘waarom’ achter deze schietpartijen, dan valt dit binnen het thema. Dit thema kan eventueel samengaan met Thema 3, waarin wordt bericht over de (vermoedelijke) dader. Minstens één alinea in het artikel/fragment moet over dit thema gaan.
- Thema 5 – Berichten over de nasleep: Nieuwsberichten die de nadruk proberen te leggen op de emotionele impact in de wijk/Rotterdam ná de schietpartijen en de reacties vanuit de (lokale) gemeenschap. Dit kunnen interviews zijn met buurtbewoners, familie of vrienden, maar ook beschrijvingen van de sfeer in IJsselmonde na de gebeurtenis. Denk bij dit laatste bijvoorbeeld aan een bezoek van de burgemeester aan de Rotterdamse wijk. Mochten bij dit thema ook de gebeurtenissen van de schietpartijen en/of informatie omtrent de slachtoffers worden samengevat in het artikel/fragment, dan overlapt dit thema ook met Thema 1 en/of 3. Ook vallen nieuwsberichten binnen dit thema als er verdere ontwikkelingen zijn binnen de schietpartijen. Denk hierbij aan dat de (vermoedelijke) dader is opgepakt, dat er nieuw bewijs is aangetroffen of dat er een mogelijk motief bekend is. Het kan dus ook voorkomen dat dit thema samengaat met Thema 3 en/of 4. Ook verhalen waarin de schietpartijen worden vergeleken met eerdere incidenten om een mogelijke trend aan te duiden, vallen binnen dit thema. Minstens één alinea in het artikel/fragment moet over dit thema gaan.

Topic 2: Framing

Als we het hebben over het berichten over het nieuws, wordt een frame omschreven als een invalshoek dat wordt gebruikt om de actualiteit via een bepaalde context naar de lezer te zenden. Eigenlijk zorgt een frame ervoor dat de lezer op een bepaalde manier gaat nadenken of handelen dat in lijn ligt met de geschetste context van het onderwerp. De lezer kan hier bijvoorbeeld zijn houding/mening tegenover dat onderwerp aanpassen, of kan zichzelf aansporen om iets aan te sporen. Het gebruik van een frame is dus anders dan bepalen welk thema er rond de schietpartijen worden besproken. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat een nieuwsbericht dat puur over de schietpartijen vanuit een persoonlijke perspectief wordt gekaderd, maar er kan juist ook vooral worden gefocust op het conflict dat heeft plaatsgevonden.

Ook belangrijk om hier te weten: binnen een artikel/fragment kunnen elementen uit één frame zichtbaar zijn, maar er kunnen ook meer frames zijn toegepast. Het kan dus voorkomen dat hetzelfde artikel/fragment zowel elementen van het human interest-frame, als van het moraliteitsframe bevat. Voor dit onderdeel zijn de frames uitgekozen op basis van eerder geformuleerde theorieën, deze frames zijn als volgt:

- Frame 1 – Conflictframe: Een frame dat wordt gebruikt om in het artikel voornamelijk te berichten over conflicten tussen individuen, groepen of instellingen. Denk hierbij aan artikelen over wat er tijdens de schietpartijen heeft plaatsgevonden, of dat ze überhaupt hebben plaatsgevonden. Minstens één alinea in het artikel/fragment moet elementen uit dit frame bevatten.
- Frame 2 – Economisch frame: Een frame dat wordt gebruikt om in het artikel naar de actualiteit te kijken vanuit mogelijke gevolgen van de schietpartijen voor de (lokale) economie. Denk hierbij aan het berichten over dat lokale winkels minder winst behalen door de schietpartijen, omdat mensen uit de wijk minder snel uit huis durven te gaan. Minstens één alinea in het artikel/fragment moet elementen uit dit frame bevatten.
- Frame 3 – Human interest-frame: Een frame dat wordt gebruikt om in het artikel de actualiteit vanuit een menselijk perspectief persoonlijker te maken. Denk hierbij aan het berichten over de impact van de schietpartijen op de wijk of reacties van bekenden/familieleden van slachtoffers. Als wijkbewoners of andere betrokkenen dus vertellen over wat voor impact de schietpartijen op hen/hun mentale gezondheid heeft gehad of ze uiten hun mening over wat er heeft plaatsgevonden, dan valt dat binnen dit frame. Minstens één alinea in het artikel/fragment moet elementen uit dit frame bevatten.

- Frame 4 – Moraliteitsframe: Een frame dat wordt gebruikt om de actualiteit in de context te plaatsen van bepaalde waarden, morele voorschriften en/of religieuze of culturele stellingen. Denk hierbij aan het berichten over redenen waarom de dader de schietpartijen zou hebben willen uitvoeren. Speculaties over een mogelijk motief vanuit een bepaalde partij – zoals wijkbewoners of de politie – horen hier ook bij. Minstens één alinea in het artikel/fragment moet elementen uit dit frame bevatten.

Topic 3: Brongebruik

Het nieuws ontstaat natuurlijk niet vanuit niets, de informatie moet ergens vandaan worden gehaald. Voor het samenstellen van een nieuwsbericht zijn dus bronnen nodig, en verschillende onderzoeken over de jaren stellen diverse soorten bronnen vast. Het is gebruikelijk dat voor een artikel/fragment meerdere bronnen worden toegepast, zodat de inhoud betrouwbaarder wordt. Echter kan er voor dit artikel/fragment ook slechts één bron worden gebruikt. Op basis van eerder gevormde theorieën zijn voor dit onderzoek de volgende typen bronnen bedacht:

- Type 1 – Institutionele organen: Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen via mensen die aangesloten zijn bij een belangrijk orgaan binnen Rotterdam. Dit kunnen mensen zijn die werken voor de gemeente Rotterdam, maar ook voor de Rotterdamse politie. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene zichtbaar wordt vermeld in de tekst.
- Type 2 – Lokale politici: Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen via mensen die binnen de gemeente Rotterdam een politieke functie bekleden. Denk hierbij aan wethouders die binnen de gemeente werkzaam zijn. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene expliciet wordt vermeld in de tekst.
- Type 3 – Experts: Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen via (lokale) mensen die een expertise hebben rond een bepaald onderwerp. In het geval van de schietpartijen in IJsselmonde kunnen dit mensen zijn die veel afweten over geweld, zoals criminologen of docenten die lesgeven in criminaliteit. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene expliciet wordt vermeld in de tekst.
- Type 4 – Persbureaus: Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen van persberichten die door persbureaus als het ANP zijn verspreid. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene expliciet wordt vermeld in de tekst.
- Type 5 – Andere (nieuws)media: Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen van (redacties van) andere media. Dit kunnen kranten zijn, maar ook online nieuwssites of

radio- en televisiejournals. Als dus wordt aangegeven dat de informatie komt van bijvoorbeeld programma's als RTL Nieuws, Hart van Nederland of de ochtendshow van Radio Veronica, dan wordt dit voor deze type bron meegeteld. Als een nieuwsmedium zichzelf noemt, dan telt dit niet mee. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene expliciet wordt vermeld in de tekst.

- Type 6 – Ooggetuigen/wijkbewoners: Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen via burgers die een van de schietpartijen in IJsselmonde in het echt plaats hebben zien vinden. Ook mensen die woonachtig zijn in de wijk of die zich op een of andere manier verbonden voelen aan de slachtoffers, worden voor dit type bron meegenomen. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene expliciet wordt vermeld in de tekst.
- Type 7 – Social media: Nieuwsberichten waarin de informatie is verkregen via berichten die door burgers of instanties op sociale media zijn gepubliceerd. Als er dus in het artikel/fragment wordt vermeld dat de een stuk informatie afkomstig is van de politie die iets heeft geschreven op X (voorheen Twitter), dan wordt dit hier ook meegeteld. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene zichtbaar wordt vermeld in de tekst.
- Type 8 – Overig: Berichten waarin staat vermeld dat de informatie is verkregen via een andere vorm van bron dan dat hierboven staat aangegeven. Deze bron telt alleen mee als – een citaat van – diegene expliciet wordt vermeld in de tekst.